

Tribuna școlii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul IV (XXV) Nr. 150 (1236)

Simbătă 14 decembrie 1974

8 pagini — 1 leu

CONGRESUL AL XI-LEA AL P. C. R.

„Tînăra generație este viitorul însuși al națiunii noastre socialiste”

Înscrisă în Programul partidului — adoptat ca unul dintre principalele documente programatice ale celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român — aprecierea că „tineretul reprezintă o puternică forță socială” și „tînăra generație este viitorul însuși al națiunii noastre socialiste”, constituie, totodată, și temelul esențial al motivației educatorilor din toate treptele de învățămînt și din toate unitățile școlare din țara noastră, pentru desfășurarea activității instructiv-educative, plină de răspundere la un nivel în neîntreruptă creștere și însuflețită de convingerea că și în școală, în liceu și în facultate — ca și în uzină și pe ogoare — se făurește destinul socialist și comunist al României în cincinalul 1975—1980 și în următoarele decenii.

În întreaga activitate desfășurată de partid, de blocul monolit al comuniștilor și al întregului popor român în perioada de ample dezbateri care au precedat Congresul și în zilele istorice ale lucrărilor celui mai înalt for politic al țării, învățămîntul și pregătirea tinerii generații au fost indisolubil legate de continuarea dezvoltării în ritm înalt a bazei tehnico-materiale a societății noastre.

În acest spirit, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat — de la tribuna Congresului — „să se pună un accent mai mare pe legarea organi-

că a întregului învățămînt cu producția” și a adresat către tinerii țării îndemnul de a se dovedi în tot ceea ce fac „luptători înflăcărați pentru comunism, pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație”.

Cadrele didactice, care participă la formarea fiecăruia dintre copiii și tinerii ce le sînt încredințați, au consemnat în bogata lor experiență faptul că odată cu marile prefaceri revoluționare din societatea noastră, tineretul însuși se transformă continuu, înzestrîndu-se nu numai cu noi cunoștințe și deprinderi necesare pentru muncă și viață, ci mai ales cu noi trăsături și convingeri comuniste.

Participînd activ la transformarea neîntreruptă a tineretului, să-l pregătim pentru a fi el însuși apt de transformările pe care le-a configurat Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român pentru construcția socialismului multilateral dezvoltat și înaintarea României spre comunism.

Studiînd cu stăruință documentele programatice ale Congresului — îndatorire de seamă a fiecărei educatoare, a fiecărui învățător și profesor — să ne însușim imaginea clară a viitorului cincinal și a dezvoltării în perspectivă a țării noastre, proiectînd pe această imagine drumul pe care va urca, în pregătirea și în formarea sa, tineretul, viitorul uman al societății.

Trimestrul al II-lea

În ianuarie 1975, școlile de toate gradele din patria noastră își vor redeschide larg porțile. Va începe — în atmosfera de însuflețire, de entuziasm, de muncă eroică generată de istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român — trimestrul al II-lea — etapă hotărîtoare a anului școlar 1974—1975.

Cu ce gânduri vom pași la drum? Ce ne propunem? Care sînt obiectivele activității noastre?

Obiectivul nostru principal — obiectivul învățămîntului, care a fost definit alături de frumos și de cuprinzător în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea ca fiind „factorul principal de educație și formare a tineretului, a întregului popor” — îl constituie educația politică, revoluționară, în spiritul dragostei neîmurmurite față de patrie, partid și popor a tuturor celor peste 2 000 de elevi ai liceului.

Avem, în această direcție, un îndreptar sigur, de o inestimabilă valoare, în Documentele programatice, de însemnătate istorică, pentru dezvoltarea României pe calea luminoasă a socialismului și comunismului, adoptate de Congresul al XI-lea al P.C.R.

Studierea temeinică și aprofundată — de către toate cadrele didactice, de către toți elevii — a acestor Documente capitale, însușirea tezaurului de idei pe care le cuprind, aplicarea lor în viață — acestea sînt preocupările noastre prioritare în această etapă a anului școlar.

Acționînd, în spiritul Documentelor Congresului, vom manifesta o și mai mare preocupare pentru educația elevilor prin și pentru muncă, pentru viață, conștienți fiind că — așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru — „Aceasta este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească

poporul pentru construcția societății socialiste și comuniste”.

În cadrul Microîntreprinderii școlare „Hărnicia” dispunem de condiții optime pentru a realiza instruirea tehnică-productivă a elevilor: dispunem de spațiul necesar, de utilaje, de scule și dispozitive și de materiale; avem un colectiv de maștri care se caracterizează prin competență și pasiune; ne bucurăm de un permanent și substanțial sprijin material și tehnic din partea întreprinderilor craiovene care ne patronază (I.R.E.C., Electroputere, E.T.C., Combinatul chimic, Direcția regională C.F.R. etc.).

Bucurîndu-se de asemenea condiții, microîntreprinderea noastră s-a angajat să realizeze, în acest an, un plan de producție în valoare de circa 800 000 lei. Ne-am propus, de asemenea, să asigurăm în așa fel pregătirea tehnică și practică a elevilor din anul IV, încît toți să obțină atestatul de calificare într-o meserie și să poată, la nevoie, să se încadreze, după aceea, în producție.

Vom manifesta, în continuare, o grijă deosebită pentru menținerea în școală a întregului efectiv de elevi de la clasele ciclurilor primar și gimnazial, precum și a celor peste 300 elevi cuprinși anul acesta în anul I din prima treaptă de liceu.

Stimulat de indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, întregul colectiv pedagogic al liceului militează — în strînsă concurență cu organizațiile de copii și tineret și cu familia — spre „a găsi mijloacele potrivite pentru a-i ajuta pe toți copiii să-și însușească cunoștințele necesare”. Acționînd cu grijă și răbdare, prevenind și combătînd la vreme cazurile de rămînere în urmă la învățătură, prin aplicarea unui tratament individual, diferențiat, învățătorii noștri au lichidat — în mod real — fenomenul repetenției la clasele I—IV. În prezent, se acționează — cu

- EXAMENUL DE DEFINITIVAT ȘI ACORDAREA GRADULUI I (pag. 7)
- ÎNVĂȚĂMÎNTUL IDEOLOGIC — TEMA IV, IANUARIE 1975 (pag. 6)
- ȘCOALA FĂRĂ CLASE (pag. 8)

Stimați cititori și colaboratori, revista noastră vă urează, cu prilejul zilei de 30 Decembrie, — Ziua aniversării Republicii — și al Anului Nou 1975, succese în activitatea dumneavoastră, putere și pasiune în munca pentru traducerea în viață a mărețelor sarcini trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R., sănătate și fericire.

TRIBUNA ȘCOLII

bune rezultate — și la nivelul claselor ciclului gimnazial și al anului I din prima treaptă de liceu. Nu este, desigur, ușor. Este necesară, mai întîi, schimbarea mentalității. Se cere, apoi, o deosebită pricepere, se cer — mai ales — o muncă susținută, pasiune, dăruire. Colectivul nostru didactic se arată hotărît să învingă toate obstacolele ce i se vor ivi în cale. Și — ca unul care îl cunoaște, și-l prețuiește — imi exprim convingerea că va reuși. Dau, în acest sens, depline asigurări.

Este, credem, bine să acordăm o și mai mare atenție modului în care se realizează (și cu ce rezultate) pregătirea elevilor din clasele de început de ciclu (cl. I, a V-a și anul I) și a celor din ultima clasă de liceu, în vederea trecerii cu succes a examenului de bacalaureat și a concursului de admitere în învățămîntul postsecundar; elevilor din clasele speciale (de matematică, fizică, chimie și biologie), precum și a celor din clasele secției cu program special de educație fizică.

Prof. emerit NICOLAE ANDREI
directorul Liceului „N. Bălcescu”
din Craiova

(Continuare în pag. a 6-a)

Reamintim cititorilor noștri că, în urma apariției lunare a publicației noastre, tuturor abonatilor pe semestrul I al acestui an li s-a expediat revista cu regularitate — în contul abonamentului făcut — pînă în luna noiembrie inclusiv. Urmează ca, pentru completarea colecțiilor revistei pe anul în curs, colegii aflați în această situație să-și procure singuri revista pe luna decembrie, care a fost pusă în difuzare într-un tiraj corespunzător.

Biblioteca centrală pedagogică la al 25-lea an de existență

În cei 25 de ani de la înființare, Biblioteca centrală pedagogică s-a dezvoltat în funcție de interesele politicii noastre de învățămînt, ale cercetării pedagogice și ale perfecționării continue a personalului didactic din toate gradele de învățămînt și din toată țara. Ea reinnoiește astfel, la proporțiile epocii actuale, tradiția prețioasă a vechii bibliotecii a „Casei școlilor” și se află în consonanță cu bibliotecile pedagogice existente în majoritatea țărilor socialiste.

Funcțiile naționale ale Bibliotecii centrale pedagogice constau în colecționarea specializată a cărților, periodicelor și altor documente privind problemele învățămîntului de la noi din țară și din alte țări, în informarea, pe această bază documentară, a conducerii învățămîntului, a cercetării pedagogice și a cadrelor didactice cu ultimele tendințe în materie de educație, în sprijinirea generală a activității de autoperfecționare a profesorilor, în elaborarea bibliografiei pedagogice naționale și în schimbul internațional de documente și informații privind învățămîntul. Recent, la aceste atribuții s-a adăugat și asistența metodologică asigurată celor 40 de biblioteci pedagogice ale caselor corpului didactic din toată țara, precum și a bibliotecilor școlare.

Mijloacele de lucru folosite în acest scop de Biblioteca sînt: întocmirea de sinteze documentare comparative pe teme prioritare ale școlii noastre și informarea faptică despre învățămîntul din alte țări pentru conducerea Ministerului Educației și Învățămîntului; informarea permanentă asupra ultimelor documente intrate în bibliotecă pentru cercetării din domeniul pedagogiei; împrumutul de carte, întocmirea de bibliografii tematice

(Continuare în pag. a 6-a)

Etapa republicană a Simpozionului „Reconsiderarea raporturilor profesor-elevi“

Simpozionul „Reconsiderarea raporturilor profesor-elevi, condiție a modernizării procesului de învățământ“, organizat de Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură, împreună cu Ministerul Educației și Învățământului, dedicat istoricelor evenimente din acest an din țara noastră : a XXX-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, a intrat în faza finală.

Etapa republicană a acestei ample manifestări în rândul cadrelor didactice se va desfășura la București, în zilele de 22—23 decembrie 1974, în localul U-

niversității (b-dul Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 64). La simpozion participă, alături de cadre didactice din Capitală, 300 de invitați din județele țării — educatoare, învățători, profesori, inspectori școlari, directori ai caselor corpului didactic, președinți ai sindicatelor din învățământ ș.a.

În cele opt secții, în care își va desfășura lucrările simpozionul, vor fi susținute 176 de comunicări și referate, pe baza celor cinci mari grupuri de recomandări tematice vizând relația profesor-elevi publicate la timpul respectiv în revista noastră.

Colocviu național de pedagogie

În zilele de 23—24 decembrie a.c. va avea loc în Capitală al III-lea Colocviu Național de Pedagogie, organizat de Institutul de cercetări pedagogice, cu sprijinul Ministerului Educației și Învățământului, al Academiei de științe sociale și politice și al Comisiei Naționale pentru UNESCO. Participă învățători și profesori, cadre didactice universitare, oameni de știință de cele mai di-

verse specialități, din toată țara, reuniți la această manifestare științifică pentru a contribui la dezvoltarea și perfecționarea sistemului de învățământ, în lumina documentelor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român.

Lucrările vor avea loc la Universitatea din București (b-dul Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 64) unde, în cadrul a șapte secții, vor fi prezentate peste 250 de comunicări și referate. Cu această ocazie va fi difuzat și setul tipărit, de 10 volume, cuprinzând comunicările de la ediția precedentă a Colocviului (1972).

Rezultatele Concursului de mijloace de învățământ, ediția 1974

Pentru stimularea spiritului de creație al personalului didactic și al altor specialiști în vederea realizării de noi mijloace de învățământ, precum și pentru diversificarea și perfecționarea celor existente în procesul de învățământ, Ministerul Educației și Învățământului și Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură organizează anual Concursul de mijloace de învățământ.

Ediția din acest an a scos în evidență preocupările învățătorilor, profesorilor, maștrilor-instructori și inginerilor, în vederea realizării unor mijloace care să ducă la perfecționarea formelor și metodelor de învățământ, în procesul de predare și asimilare a cunoștințelor.

PREMIILOR CONCURSULUI DE MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÎNT, EDIȚIA 1974 :

Ing. Vasilescu Ion ; ing. Miroiu Constantin ; ing. Petrescu Ion ; prof. Vasilescu Vasilica, din București : premiul I, în valoare de 5 000 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru aparatul „Cronoscop-electronic digital“ care permite măsurarea intervalului de timp cu precizia de 0,01 secunde, necesar lucrărilor de laborator ; premiul I, în valoare de 5 000 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru aparatul electronic adaptat la un număr mare de teste necesare orientării și selecționării profesionale a subiecților.

Maistru-instructor Arghirescu Ion, din Ploiești : premiul I, în valoare de 2 000 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru trusa individuală necesară realizării unor montaje de electricitate de către elevi, cu eficiență didactică deosebită.

Fizician Georgescu Claudiu ; prof. Georgescu Elisabeta, din București : premiul II, în valoare de 3 000 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru aparatul de testare a timpilor de reacție și persistența la radiații monocromatice (roșu, galben, verde) necesare laboratoarelor de cercetare psihologică și de selecție profesională.

Ing. Cirstea Ion, din București : premiul II, în valoare de 3 000 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru dispozitivele necesare predării desenului industrial și dispozitivului cu folosire universală.

Prof. Păter Alțila, din Odorheiu Secuiesc : premiul II, în valoare de 1 500 lei, clasificat în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru diaproiectorul cu sistem electromecanic de antrenare a diafilmului, sincronizat cu sunetul produs de un magnetofon.

Inv. Covăceanu Eugenia, din Bacău : mențiune, în valoare de 500 lei, clasificată în Regulamentul concursului în grupa I, tema I, pentru materialul prezentat necesar predării numeratiei și calculului la nivelul clasei I.

Inv. Gabor Emilia, din Cluj-Napoca : mențiune, în valoare de 500 lei, clasificată în Regulamentul concursului în grupa I, tema I, pentru materialul prezentat necesar predării aritmeticii la clasele I și II.

Prof. Gane Elena, din Cimpina : mențiune, în valoare de 500 lei, clasificată în Regulamentul concursului în grupa a II-a, tema I, pentru lucrarea necesară predării intuitive și a posibilităților de interpretare geometrică a formelor de calcul prescurtat și teoremei lui Pitagora.

Prof. Ionică Sava, din comuna Dumbrăveni, județul Vrancea : mențiune, în valoare de 500 lei, clasificată în Regu-

lamentul concursului în grupa a II-a, tema a II-a, pentru modelul cu ajutorul căruia se pot construi modele atomice simple, inițind elevii în structura atomilor (prototipurilor).

Menționăm că în momentul asimilării lucrărilor premiate de către întreprinderi sau alte instituții producătoare, în baza legislației privind invențiile și inovațiile, autorii se bucură de toate drepturile ce le revin. Organizatorii Concursului de mijloace de învățământ — ediția 1974, mulțumesc tuturor participanților din acest an, reamintind că și în viitor, lucrările prezentate la concurs vor trebui să dovedească originalitate, să fie realizate cu materiale din țară, prototipurile, machetele sau proiectele să aibă o documentație din care să rezulte posibilitățile de realizare a acestora.

Regulamentul concursului de mijloace de învățământ a fost publicat în revista „Tribuna școlii“ nr. 102, din 30. VI. 1973, iar tematica — în nr. 118, din 17. XI. 1973.

Vă propunem să vă abonați la :

Revista economică, editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul central de cercetări economice, constituie o importantă sursă de referință în bibliografia economică la dispoziția tuturor cadrelor din învățământ, studenților și elevilor, precum și celor antrenați în programe de perfecționare profesională și în învățământul politic.

Abonându-vă la Revista economică pe anul 1975, vă asigurați primirea ei cu regularitate. Prețul unui abonament este 260 lei pe an, 130 lei pe semestru, 65 lei pe trimestru.

Abonamentele se pot efectua direct la Oficiile postale de la orașe și sate sau expediind contravaloarea prin mandat postal, direct pe adresa redacției :

Revista economică — București, Calea Dorobanților nr. 11—25, cont I.S.I.A.P. nr. 64.03.01.53 — B.N.R.S.R. filiala sector I, București.

Pentru a vă asigura colecția completă a Revistei de pedagogie, e bine să vă abonați pe întregul an 1975. Costul unui abonament anual este de lei 60. Prețul unui exemplar lei 5.

În perioada aceasta se fac abonamente pentru anul viitor la revista „Învățământul liceal și tehnic profesional“. În anul 1975 revista va apărea o dată la două luni, deci șase numere pe an. Prețul unui abonament anual este de 24 lei. Costul unui exemplar lei 4.

Ziua tipografului

13 Decembrie — ziua în care întregul popor sărbătorește pe cei ce fac să vadă „lumina tiparului“ noianul de gânduri și idei ce se cer spuse spre îmbogățirea vieții și sufletelor.

Transmitem pe această cale tuturor acelor trudituri harnici și modești, care

Vacanța de iarnă

Peste o săptămână, la 21 decembrie, după ultima oră de curs, începe vacanța de iarnă a elevilor care va dura până la 12 ianuarie inclusiv. Așteptată, ca întotdeauna, cu multă nerăbdare, această vacanță va oferi școlărilor de toate vârstele multe bucurii, multe acțiuni atractive, interesante și reconfortante. Pentru a cunoaște mai bine documentele Congresului al XI-lea al partidului, în zilele vacanței, elevii de la orașe și sate se vor întâlni cu delegați la Congres care le vor vorbi despre istoricele hotărâri ale acestuia, despre perspectivele luminoase pe care le-a deschis patriei noastre.

Numerose manifestări ale acestei vacanțe vor fi închinare zilei de 30 Decembrie.

Nelipsite vor fi „orașelele copiilor“ la care se vor organiza programe artistice ale brigăzilor, teatrelor de păpuși, formațiilor de dansuri etc. Între 23 decembrie și 5 ianuarie copiii sînt invitați la pomul de iarnă.

O sută de mii de școlari vor merge în excursii și în taberele de odihnă, de instruire și sportive organizate în cele mai pitorești stațiuni montane. De asemenea, la dispoziția școlărilor vor sta, pentru zilele vacanței, sălile de sport, patinoarele, bazinele de înot.

Vizite documentare și roadele lor

Colectivele Școlii generale nr. 26 din București (director : prof. Alexandra Cerșeanu) și Școlii generale din satul Dreptu, județul Neamț (director : prof. Vasile Ancuța), dornice să realizeze o cunoaștere reciprocă asupra activității didactice desfășurate, au inițiat un schimb de experiență concretizat prin vizite documentare și discuții efectuate, deopotrivă, de cadre didactice și elevi.

În cadrul acestui schimb, echipajul pionieresc „Baltagul“ de la Școala generală nr. 26 din Capitală, condus de prof. Narcisa Căușu, sosit dintr-o expediție pe urmele Vitoriei Lipan, după cum am mai arătat într-unul din numerele anterioare ale revistei noastre, a organizat recent, în colaborare cu Biblioteca municipală „M. Sadoveanu“ — secția pentru copii — din București, un dialog cu membrii familiei Sadoveanu. La această întâlnire, urmată de un reusit montaj literar muzical, au participat numeroase cadre didactice și elevi, conf. univ. Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățământului, prof. univ. dr. doc. Augustin Z. N. Pop, scriitorii Vinicu Gafița, Despina Manoliu-Sadoveanu, Al. Raicu.

OGANA ANDREESCU

Consfătuire de lucru

Recent, Inspectoratul școlar al județului Constanța și Casa corpului didactic au organizat o consfătuire de lucru pe tema „Sistemul muncii educative în casele de copii“. La această acțiune, condusă de prof. Leonida Florea, inspector școlar general, au participat directorii caselor de copii, directorii școlilor unde învață elevii proveniți din case, educatori, cadre didactice din școlile respective.

Dezbaterea din cadrul consfătuirii au avut la bază referatele : „Sistemul muncii educative în casele de copii“ (prof. Ion Păduraru, inspector general în Ministerul Educației și Învățământului) ; „Implicații psiho-pedagogice ale cooperării asupra activității educative din casele de copii“ (prof. Cristina Georgescu, inspector școlar) ; „Programul educativului în casa de copii“ (prof. Marin Stanciu, director la Casa de copii școlari din Băneasa-Constanța) ; „Rolul învățătorului în dezvoltarea optimală a personalității elevilor proveniți din casele de copii“ (inv. Leonora Ancu, de la Școala generală nr. 17, Constanța).

Consfătuirea s-a încheiat cu un util schimb de experiență care a avut loc la Casa de copii școlari fete din Constanța.

Prof. RODICA LEONTE
director al Casei corpului didactic
din județul Constanța

CONSULTAȚII

Profesorul D.T., absolvent promoția 1974, a cerut în scris comitetului executiv comunal să-i asigure locuință, nemaiputînd abuza de bunăvoința colegilor, care i-au asigurat cazare, după posibilități. În loc de rezolvare i-a fost refuzată și primirea cererii.

Alte cadre didactice ne relatează că s-au adresat în scris în repetate rânduri directorului școlii și inspectoratului școlar județean cerînd acordarea unor drepturi fără să primească răspuns, cu toate că au trecut 5—6 luni. Ba, mai mult, li se fac și unele mici șicane, ca urmare a sesizărilor înaintate.

— Toate acestea constituie o gravă încălcare a dreptului de petiționare al cetățenilor, garantat de Constituție și reglementat prin Decretul nr. 534/1966. Organele de stat sînt obligate să primească și, în limita competenței lor, și să rezolve cererile, reclamațiile și propunerile cetățenilor. Intrucît în unele din cazurile ce le analizăm, rezolvarea cererilor nu intră în atribuția directorilor de școli, aceștia aveau obligația ca, în termen de cel mult 3 zile, să transmită în original cererile inspectoratului școlar, fiind obligați să înștiințeze despre aceasta pe petiționari în același termen. De asemenea, ne surprinde întîrzierea cu care se răspunde (dacă se răspunde), cunoscînd că cererile, reclamațiile, sesizările și propunerile trebuie să fie rezolvate și răspunsul comunicat petiționarului în cel mai scurt timp, de către organul de stat în atribuțiile căruia intră în mod direct rezolvarea acestora, fără a se depăși de la înregistrare 20 de zile la instituțiile de nivelul celor la care ne-am referit.

Reamintînd prevederile art. 20 din Decretul nr. 534/1966 facem un serviciu celor interesați cit și opiniei publice : „Cei vinovați de întîrzieri nejustificate, de atitudine neatentă, birocratică, de încălcare a legilor ori de rea intenție în rezolvarea cererilor, reclamațiilor, sesizărilor și propunerilor, sau care vor lua măsuri împotriva petiționarilor, înăbușînd astfel critica de jos, vor răspunde, după caz, disciplinar, material sau penal, potrivit dispozițiilor legale“.

Cît privește spațiul de locuit, potrivit prevederilor art. 18 din Decretul nr. 158/1970 (republicat) : „absolvenților instituțiilor de învățământ superior repartizați în alte localități decît acelea în care își au domiciliul, li se vor asigura, de către organizațiile socialiste la care au fost repartizați, precum și de către comitetele executive ale consiliilor populare, în condițiile legii locuințe corespunzătoare“.

Învățătorii I. E., O. P., D. T. și M. E., care își desfășoară activitatea în unități de învățământ din localități rurale cu condiții deosebite, ne întrebăm dacă mai au dreptul la indemnizația lunară de 100 lei după aplicarea majorării retribuției învățătorilor.

— Odată cu aplicarea majorării retribuției tarifare a cadrelor didactice din învățământul primar (clasele I—IV), prevăzută de Decretul Consiliului de Stat nr. 170/1974, încetează aplicabilitatea art. 12 alin. ultim din Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 2841/1968, care prevedea acordarea unei indemnizații lunare de 100 lei cadrelor didactice cu studii complete, care își desfășoară activitatea în unități de învățământ din localități rurale cu condiții deosebite (Decretul 170/1974 art. 9).

Învățătorilor C. N. și D. D. I. le-a fost imputată alocația de stat pentru copii încasată în luna septembrie și octombrie, pe motiv că, prin majorarea retribuției, au încasat ilegal aceste sume.

— Majorarea retribuției tarifare a cadrelor didactice din învățământul primar (clasele I—IV) prevăzute de Decretul Consiliului de Stat nr. 170/1974 nu afectează acordarea alocației de stat pentru copii, care se va menține în același cuantum, chiar dacă prin majorarea retribuției se depășește plafonul în funcție de care s-a acordat alocația respectivă. Solicitați restituirea acestor drepturi, folosindu-vă de prevederile art. 176 din Codul Muncii și ale art. 17 din Decretul nr. 285/1960. (Decretul 170/1974, art. 7 și Decretul nr. 285/1960 republicat după modificarea lui prin Decretul nr. 275/1971).

IOAN BADIU

„Școala de 10 ani va trebui să asigure o pregătire unitară, de cultură generală și profesională, în concordanță cu cerințele economiei naționale, astfel încât la absolvire tinerii să se poată încadra cu bune rezultate într-o muncă socialmente utilă“.

NICOLAE CEAUȘESCU

PLANUL DE PRODUCȚIE AL ȘCOLII

Școli selecționate după criteriul bunei organizări

Nu mai constituie pentru nimeni (și cu atât mai puțin pentru cititorii rubricii noastre) o noutate constatarea că ideea legării învățământului de viață, de producție prin intermediul activității tehnico-productive a prins, în majoritatea școlilor din țară, viață. În cursul actualului an școlar constituie, însă, o noutate pentru directorii tuturor unităților școlare, profesorii-maștri și elevii **planul de producție** al școlii, menit să asigure o participare efectivă a elevilor la activitatea productivă, în calitate de producători de bunuri materiale. Adăugată la scopul esențial, educativ al activității tehnico-productive, de pregătire prin muncă pentru munca productivă a elevilor, la cel formativ, de înarmare a acestora cu deprinderi și cunoștințe în direcția meseriilor de bază, adoptarea planului de producție în activitatea tehnico-productivă la nivelul atelierelor școlare și al microsecțiilor atrage după sine unele noi aspecte și cerințe privind aprovizionarea cu materiale, executarea și livrarea sau desfacerea, evaluarea produselor efectuate de elevi în „unitățile de producție“ care se străduiesc să devină școlile.

Pentru a le cunoaște, ne-am adresat directorilor și profesorilor-maștri a patru școli generale din Capitală — școli selecționate după criteriul bunei organizări a activității, indiferent de forma adoptată (pregătirea în ateliere, microsecții sau întreprinderi), al inițiativelor și al rezultatelor educativ-instructive obținute. Aducem, astfel, la cunoștința cititorilor, constatările și rezultatele discuțiilor purtate în Școala generală nr. 3 (director, prof. Nicolae Alexandrescu; profesor-maistru Constantin Lungu), Școala generală nr. 10 (director, prof. Elena Hristea; profesor-maistru Nicolae Nițulescu), Școala generală nr. 163 (director, prof. Emilian Ghioca; profesor-maistru Gheorghie Stanciu), Școala generală nr. 178 (director, prof. Laurian Marinescu; profesor-maistru Aurel Chirilă).

De la dotare și aprovizionare la planificare

Introducerea planului de producție în activitatea tehnico-productivă a elevilor — am reținut din discuția cu prof. Laurian Marinescu — presupune înnoiri începând, de fapt, cu dotarea locului de muncă al elevilor, în sensul adaptării și perfecționării mașinilor existente, întrucât „fără mecanizare nu te poți apropia de industrie“. Iar în atelierul de tâmplărie, care va fi transformat în sală de mașini, profesorul-maistru Aurel Chirilă mi-a arătat mașina de traforaj (concepție proprie) executată în atelierele școlii, cu particularități care o adaptează la elevii de clasa a V-a: în atelierul de lăcătușărie — un strung vechi, modificat, adus în stare de funcționare optimă. În ce privește aprovizionarea cu materiale a microsecției, aceasta are ca principală sursă întreprinderea patronatoare, I.R.A. București, cu precizarea, din partea conducerei școlii, că materialele aduse pentru a fi prelucrate (deșeuri, resturi de materiale) permit să se efectueze asupra lor toate operațiile prevăzute de program. Întrucât întreprinderea a transferat în școală un număr de muncitori, aceștia execută operațiile care depășesc posibilitățile și nivelul de cunoștințe al elevilor, unul dintre muncitorii ocupându-se în mod special

de aprovizionarea cu materiale a microsecției.

În condițiile în care problema aprovizionării rămâne, în multe școli, nerezolvată sau se află la discreția intervenției membrilor comitetului de părinți, am întâlnit, la Școala generală nr. 10, preocupări și soluții care au condus, de asemenea, la o bună aprovizionare cu materiale. Patronată de Trusțul de instalații și automatizări-București, școala nu și-a limitat așteptările la această sursă, ci, orientându-se după profilul întreprinderilor industriale din zona școlii (acelea de „automatizare“), și-a pregătit și îndreptat, citiva ani la rând, elevii către locurile de muncă existente în aceste întreprinderi (Fabrica de elemente de automatizare, Întreprinderea Aparate de măsură și control ș.a.), îndeosebi către meseriile care țin de pregătirea pentru montaj și care au mare nevoie de cadre. Recunoscând, în urma încadrărilor cu bune rezultate a absolvenților Școlii generale nr. 10, necesitatea și utilitatea aprovizionării cu materiale a școlii, întreprinderile respective acționează în consecință. Și directoroa școlii, prof. Elena Hristea îmi mărturisește că realizarea planului de producție al școlii (deja, la sfârșitul acestui trimestru — o realitate) a depins în foarte mare măsură de reglementarea aprovizionării cu materiale. Altfel spus, calitatea aprovizionării se cere avută în vedere încă de la alcătuirea planului de producție.

Ce conține planul de producție. Categoriile de produse [reper, subansamble]

„Fiind organizați ca microsecție a întreprinderii «Precizia» — îmi spune profesorul-maistru al Școlii generale

nr. 3, Constantin Lungu, — este firesc să executăm cu precădere unele repere (mecanisme de apometre) și produse (aparate de desen) pentru întreprinderi. Aceasta, bineînțeles, numai în măsura în care executarea lor presupune efectuarea operațiilor care îi ajută pe elevi să-și însușească meseria, pentru că — nu trebuie să uităm — elevii **învață muncind**“. Prin urmare, planul de producție al școlii conține, în primul rând, reperele și produsele comandate de întreprindere. Dar planul de producție determină o reducere a operațiilor din lăcătușărie, de exemplu, de la 10—11 la 5—6 mai frecvente, ceea ce împiedică intrucivă atragerea elevilor la realizarea planului înainte de a-și fi însușit deprinderile necesare în efectuarea tuturor operațiilor prevăzute de programă. Și atunci, pentru a remedia neajunsul, în momentele de „gol de producție“ (cauzate de întârzierea materialelor, de exemplu) elevii execută alte categorii de produse, destinate autodotării sau valorificării prin magazinul „Expo-elevi“. Constantin Lungu atrage, în continuare, atenția asupra faptului că elevii claselor V—VI (și chiar VII—VIII) strică, lucrând, o parte din materiale, ceea ce impune prezența muncitorului alături de ei, pentru a-i ajuta în operațiile mai complicate. Or, din punct de vedere valoric, planul de producție (uneori prea mare), presupune creșterea valorii individuale.

Revenim asupra categoriei de produse (reper, subansamble) prevăzute în contractul cu întreprinderea, adăugând constatările făcute la Școala generală nr. 178, în care funcționează o microsecție a întreprinderii de reparații auto. În atelierul de tâmplărie se lucrează scheletul lemnos al scaunelor pentru autobuze, în cel de lăcătușărie clamele pentru prinderea banchetei, iar în cel de electrotehnica (ingenios organizat și foarte bine dotat) repere pentru aparatura de bord a autobuzului. Elevii capătă, în felul acesta, conștiința că produsul întreprinderii (autobuzul) este și al lor. Cu atât mai mult, cu cât în școală se experimentează, începând din acest an școlar, secția polivalentă, adică trecerea, în cursul aceluiași an pe timp de cite o lună sau un trimestru

a fiecărui elev, din fiecare clasă, prin fiecare atelier.

Pe parcursul celor patru ani de școlarizare, se însușesc toate cunoștințele prevăzute în actuala programă, cu avantajul că se reduce numărul orelor prevăzute, în fiecare an, la fiecare atelier, pentru acomodare, în favoarea orelor de muncă efectivă. Avantajele educaționale scontate rezidă în eliminarea monotoniei și a plictisiei, în posibilitatea elevului de a opta, la absolvire, mai ușor, pentru una din cele trei meserii (de bază) care i-a plăcut mai mult în plus, elevii ar deveni „mai ușor adaptabili“ pentru munca productivă din întreprindere, cu ale cărei solicitări au fost obișnuiți (în mai multe direcții) în fiecare din cei patru ani, la școală. Dacă și aici, ca și la Școala generală nr. 3, fiind vorba de o secție a întreprinderii, se execută cu prioritate comenzi pentru întreprindere, nu lipsesc, nici din activitatea „secției polivalente“, prin urmare nici din planul ei de producție, produsele necesare autodotării. Dimpotrivă, sint foarte bine reprezentate, în panou de comandă cu schemă sinoptică, servind la automatizarea alimentației cu tensiuni diferite a atelierului, apoi un panou cu schema instalației electrice a automobilului, iar pentru laboratorul de fizică reostate cu cursor și calorimetre ș.a. Pentru întreprinderea „Didactica“ — o serie de repere pentru dulapul laboratorului de fizică etc.

Între școlile menționate, la Școala generală nr. 163 am înregistrat trecerea pe locul întâi a categoriei de produse necesare grădinițelor, cu valorificare prin magazinul „Expo-elevi“: o mulțime de jucării și jucării, executate în cele trei ateliere profilate pe tâmplărie, lăcătușărie, electro-tehnică; scaune-dulăpior și măsuțe, iar cu elevii din clasa de lichidare a X-a — prin practică direct în întreprinderea de prelucrare a mobilei — mobilier pentru dotarea școlii, lambriuri pentru calorifere, precum și produse cu valorificare prin magazinul „Expo-elevi“, dar care — mi se spune — stau cam mult timp în depozitul magazinului, fără a fi expuse și, prin urmare valorificate.

DRAGOMIR MAGDIN

Școala și uzina

Cu prilejul vizitei pe care o face în România, tovarășul Fred Postler, director general în Ministerul Învățământului Public din R. D. Germană, a avut amabilitatea să prezinte, în atenția cititorilor noștri, câteva probleme ale legării școlii de producție, în patria sa.

Publicăm mai jos întrebările formulate de prof. Heinrich Schubkegel, inspector principal în Ministerul Educației și Învățământului, și răspunsurile oaspetelui.

Heinrich Schubkegel: Aprecind în mod deosebit realizările învățământului din R. D. Germană în privința legăturii dintre școală și producție, ce ne puteți spune despre formele concrete ale colaborării „școală-uzină“?

Fred Postler: În R.D.G., strinsa legătură dintre școală și întreprindere este o condiție hotărâtoare pentru educația partinică a tineretului, pentru asigurarea unui învățământ legat de viață, pentru făurirea unei culturi științifice și tehnice moderne precum și pentru o orientare profesională judicioasă. De aceea, toți elevii claselor VII—XII din școala politehnică învață și lucrează o zi pe săptămână în uzinele industriei noastre socialiste, în construcții și agricultură. În clasele VII și VIII, practica în producție se desfășoară în atelierele

școală din cadrul întreprinderilor. Elevii claselor IX și X lucrează împreună cu brigăzile de muncitori în secțiile întreprinderilor. Elevii claselor XI, XII rezolvă probleme economice și practice desprinse din planurile tehnico-științifice ale întreprinderilor.

H. S.: Care sint principalele profile de meserii în care sint pregătiți elevii în funcție de clasă și an de învățământ?

F. Postler: Învățământul politehnic al școlii generale de zece ani asigură o cultură generală unitară. Acest caracter unitar dă posibilitatea de absolvire a acestui învățământ în zece direcții diferite: industria metalurgică, electrotehnica, construcții, agricultură, industria chimică, industria textilă, prelucrarea pielii, industria confecțiilor, tehnica agricolă.

Mai mult de 80% dintre absolvenții acestei școlii se pregătesc pentru continuarea unei specializări de un an și jumătate-doi ani într-o școală corespunzătoare pentru 380 de profesii diferite. În cadrul școlii generale lărgite elevii dobândesc dreptul de a urma facultatea. După o frecvență de trei ani se obține o calificare profesională împreună cu bacalaureatul.

H. S.: Ce metode și forme de instruire practică s-au dovedit mai eficiente?

F. Postler: Cele mai bune rezultate s-au obținut prin: a) încredințarea elevilor spre rezolvare, a unor probleme productive și sociale corespunzătoare capacității lor; b) participarea activă la construcția societății socialiste; c) încadrarea în colectivele oamenilor muncii.

Aceste experiențe și-au verificat avantajele și cu prilejul schimbului de păreri și constatări ce a avut loc la Moscova, la cel de-al patrulea seminar internațional politehnic care a reunit numeroși specialiști din țările socialiste.

În principiu, formele și metodele de muncă folosile

în acest domeniu la noi urmează directivele celui de-al VIII-lea Congres al P.S.U.G., potrivit cărora educația trebuie să fie în concordanță cu interesele clasei muncitoare.

H. S.: Ați vizitat o serie de școli din țara noastră. Ce impresii v-au produs aceste vizite?

F. Postler: Ne-a impresionat entuziasmul cu care cadrele didactice și cele de îndrumare și control din învățământ au trecut la traducerea în viață a direcțiilor Congresului al XI-lea al P.C.R., referitoare la învățământ.

Ne-am putut convinge că în Republica Socialistă România se practică un învățământ științific, legat de viață și că s-au obținut succese însemnate în educația comunistă a tinerii generații.

Noul sistem școlar, prin flexibilitatea și diferențierea sa, prezintă premise pentru pregătirea unui tineret capabil de a traduce în viață directivele partidului de realizare a progresului tehnico-științific.

Consemnare de HEINRICH SCHUBKEGEL inspector principal în Ministerul Educației și Învățământului

PREȘCOLARI

Ce este nou în învățămîntul preșcolar în anul 1975?

Interviu cu tovarăsa ELEANORA POP, inspector principal în Ministerul Educației și Învățămîntului

Red.: Așa cum s-a mai anunțat în paginile revistei noastre, țara noastră va găzdui în anul 1975 un seminar internațional de educație preșcolară. Ce ne puteți spune despre organizarea acestui seminar?

E. Pop: Cea de a 7-a sesiune a Seminarului internațional de educație preșcolară din țările socialiste, care va avea loc la București, are ca temă „Educația intelectuală a preșcolarilor în grădinițele de copii”. Tematica a fost stabilită cu intenția de a răspunde ampler sarcinilor care revin învățămîntului preșcolar în dezvoltarea intelectuală a copiilor, iar, prin cercetările care se fac și se vor mai face în acest domeniu, se va realiza, cu acest prilej, un amplu schimb de informații și experiențe cu alte țări. La această manifestare, se va prezenta programul amplu de dezvoltare și perfecționare a învățămîntului preșcolar, prefurcat în hotărîrea C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 și în Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. Faptul că, numai într-un an de zile, creșterea capacității de cuprindere a copiilor în grădinițe a înregistrat un ritm foarte intens pe tot teritoriul țării și, îndeosebi, în județele care erau mult rămase în urmă din acest punct de vedere la data analizei efectuate de plenară dovedește preocuparea conducerii de partid și de stat de a asigura influențe și condiții educaționale echitabile unui număr din ce în ce mai mare de copii de vîrstă preșcolară. Iată, în acest an, s-a realizat generalizarea, în linii mari, a cuprinderii copiilor de cinci ani în grădinițe. Conform sarcinilor trasate de partid, rețeaua grădinițelor cu program prelungit s-a dezvoltat prioritar în orașe și centre muncitorești, venind astfel mai mult în sprijinul familiilor, pentru creșterea și educația copiilor preșcolari în condițiile integrării mamei în producție.

Red.: S-a elaborat o programă îmbunătățită a activităților instructiv-educative din grădinițe. Ea continuă să fie dezbătută, la nivelul Caselor corpului didactic, de către educatoarele din întreaga țară. Ce preocupări are Ministerul Educației și Învățămîntului pentru sprijinirea educatoarelor în aplicarea noii programe?

E. Pop: În procesul de perfecționare a conținutului învățămîntului preșcolar, noi considerăm că programa este o primă acțiune de îmbunătățire a concepției educative privind activitățile instructiv-educative din grădinița de copii. Ideile cuprinse în programă, atît în ceea ce privește obiectivele educației, cît și conținutul activităților și mijloacele de realizare, se cer materializate în culegeri de materiale ajutoare, care vor apărea cu sprijinul Editurii didactice și pedagogice, pentru: educația patriotică a copiilor, dezvoltarea vorbirii, pentru educația muzicală etc.; se va edita o serie de îndrumări metodice privind desfășurarea diferitelor categorii de activități cuprinse în programă. Aceste îndrumări metodice urmează să valorifice, pe de o parte, rezultatele cercetărilor științifice în domeniul psihologiei copilului și al pedagogiei preșcolare în genere, precum și experiența înaintată a celor mai bune educatoare din țară. Principiile care au stat la baza elaborării acestei programe trebuie să fie călăuzitoare și în elaborarea îndrumărilor metodice; dar și în aplicarea lor creatoare în practica educatoarelor. Considerăm necesar să mai amintim ideea că sînt încă mari posibilități de sprijinire a procesului instructiv-educativ din grădinițe, spre exemplu: înregistrarea pe discuri a cîntecelor și jocurilor muzicale va oferi modele de execuție corecte a acestora în toate unitățile preșcolare; realizarea de filme privind activitatea creatoare din unele grădinițe va favoriza un mai

larg schimb de informații și sugestii în îmbunătățirea activităților; contribuția T.V.S. integrate, în anul viitor, de a asigura și pentru preșcolari un program corespunzător, va veni să completeze fericit lărgirea orizontului de cunoaștere a frumuseților și bogățiilor țării, contribuind și la desfătarea copiilor (desene animate, teatru de păpuși etc.).

Red. și materialul didactic?

E. Pop: În același timp, Ministerul Educației și Învățămîntului, prin Oficiul central de mijloace de învățămînt, se preocupă de stimularea și diversificarea producției de jucării și material didactic care urmează să fie difuzat în comerț — realizîndu-și și pe această cale aportul la perfecționarea învățămîntului preșcolar. Nu avem destule cuvinte de apreciere pentru contribuția elevilor în acest sens, în atelierele școlare, unde ei realizează jucării, truse de jocuri, mobilier pentru „frații lor mai mici”, copiii preșcolari din grădinițe.

Red.: Considerați că e necesară și o îmbunătățire a uniformei preșcolarelor?

E. Pop: Sînt foarte frumoși copiii din grădinițe în șortulețele lor albastre cu gulerase albe; din punct de vedere al funcționalității, șortulețele copiilor pot fi îmbunătățite, cel puțin din cîteva puncte de vedere: să se incheie mai ușor și de preferință în spate, să aibă buzunare mai mari în față, să adopte chiar o paletă variată de culori. În condițiile grădinițelor noi, cu efective de peste 150—200 de copii, e de preferat ca fiecare grupă să adopte o anumită culoare, fie și numai spre a sprijini orientarea copiilor către propria lor grupă.

Red.: Ce măsuri noi se prevăd pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ în grădinițele din mediul rural?

E. Pop: La o scurtă analiză privind perioadele în care grădinițele din mediul rural își desfășoară activitatea, se constată următoarele: la 15 septembrie al fiecărui an, ele înscriu un nou contingent de copii, cu care își încep, în condiții normale, activitatea și o întrerup, la 1 decembrie, pentru cele trei luni de vacanță a copiilor. La 1 martie, își redeschid cursurile, continuîndu-le pe toată perioada verii, pentru motivul asigurării cuprinderii copiilor în grădiniță în sezonul muncii agricole. Din punct de vedere pedagogic, această întrerupere nu e favorabilă dezvoltării ritmice și sistematice a personalității copiilor, după cum în lunile iulie și august, datorită căldurii excesive, nu putem pretinde o concentrare a efortului psihic al copilului, pentru realizarea corespunzătoare a activității instructiv-educative. Ca urmare, înregistrăm, în sistemul grădinițelor din sate, diminuarea beneficiului de educație în rîndul acestor copii. Se știe bine, la sate avem copii sănătoși și inteligenți. E necesar, însă să asigurăm activizarea mai intensă a acestora, în activități instructiv-educative, pentru a facilita deplina dezvoltare a personalității lor. În acest sens, este în preocuparea Ministerului Educației și Învățămîntului analiza acestei situații și căutarea unor soluții care să răspundă în primul rînd cerințelor funcției educative a grădiniței, și, în același timp, să continue a sprijini participarea femeilor în agricultură, creîndu-se condiții ca, în cooperativele agricole de producție, să se continue activitatea grădinițelor sub forma programului prelungit (pe toată perioada zilei) atît timp cît este nevoie. În felul acesta, și copiii de la sate ar beneficia de influențele unui sistem educativ unitar, cu șanse relativ egale față de toți ceilalți preșcolari din țară.

DOINA STERESCU

CLASELE I-IV

Însușirea tablei înmulțirii și împărțirii prin deînmulțitul permanent

La clasa a II-a, capitolul „Tabla înmulțirii și a împărțirii” necesită exerciții de memorare.

În legătură cu acest capitol se pune întrebarea: Cum este mai bine să se predea, pe baza deînmulțirii permanente sau pe baza deînmulțirii permanente? Consider că cel de-al doilea procedeu ar fi mai potrivit, fiindcă în practica școlară a dat maximum de randament.

Prin utilizarea acestui procedeu, în cadrul orei se cîștigă timp pentru exercițiile de memorare care sînt indispensabile în predarea acestui capitol. De exemplu, dacă: $3 \times 3 (3+3+3) = 9$, atunci ca să-l luăm de 4 ori pe 3, îl mai repetăm ca termen al adunării încă o dată. Prin predarea înmulțirii pe baza deînmulțirii permanente nu se poate oferi această posibilitate, de fiecare dată repetîndu-se alt număr.

Dacă s-a învățat corect înmulțirea numărului 3 pînă la produsul 15, spre exemplu, se oferă elevului posibilitatea

să descopere singur produsele înmulțirii numărului 3, pînă la 10.

Astfel, dacă $3 \times 5 = 15$, iar $3 \times 2 = 6$, atunci $3 \times 7 = 3 \times 5 + 3 \times 2$ (înmulțitorul 7 fiind compus din 5+2).

Dacă: $3 \times 4 = 12$, atunci $3 \times 8 = 3 \times 4 + 3 \times 4 = 12 + 12$, exerciții din care elevii încep să înțeleagă și unele proprietăți ale înmulțirii (dacă unul din factori se mărește de un număr de ori, și produsul se mărește de același număr de ori).

Printr-o astfel de predare se înlătură monotonia lecției și se activează mai mult clasa, îi ajutăm pe elevi să-și dezvolte gândirea matematică.

Se poate lucra în cadrul orei atît cu material didactic, cît și cu desene. Lecțiile de elevi, care demonstrează repetarea aceluiași număr. Mai important este faptul că înmulțitorul se poate descompune în înmulțitorii precedenți și efectuînd astfel de calcule, elevii lucrează abstract.

Cînd predăm pe baza deînmulțirii permanente, putem folosi descompunerea înmulțitorului la reconstituirea în-

Cum predăm...

Predau la Școala generală din satul Rugi, comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin de 35 de ani și am 4 clase de elevi cu care parcurg simultan aceeași programă de învățămînt ca și învățătorul din mediul urban, care lucrează cu o singură clasă. Experiența pe care am acumulat-o confirmă faptul că succesul muncii instructiv-educative, în condițiile lecțiilor cu mai multe clase, depinde de felul în care este organizată munca învățătorului cu elevii, în măsura în care învățătorul organizează activitatea independentă a elevilor și îi educă în spiritul unei munci disciplinate. Din prima zi de școală am urmărit educarea la elevi a deprinderii de a fi atenți și de a participa activ la lecții, dovedindu-le că astfel pot avea succese la școală și mai tirziu în producție.

Pregătindu-mă pentru lecții, acord o mare atenție conținutului programei de învățămînt, dozării temelor, precum și metodelor și procedeelelor pe care le folosesc la lecția respectivă, aleg materialul didactic intuitiv în vederea organizării muncii independente a elevilor în timpul lecției.

Consider că rolul învățătorului este de a conduce astfel observațiile elevilor, încît aceștia să poată găsi singuri adevărurile științifice. Realizez acest lucru prin întrebările formulate și adresate întregii clase, atît la verificarea cunoștințelor, cît și în predarea lecției noi. Predau îmbinînd metodele clasice, tradiționale cu cele moderne, urmînd ca elevii mei să

gîndească asupra problemelor puse în discuție. Procedez astfel încît copiii să nu obosească la lecții. Le vorbesc clar și concis, nu folosesc una și aceeași formă de muncă, schimb des tipurile de ocupație, mai ales la cei mici, respectînd creația cînd organizăm jocuri sportive. Dau importanță convenită predării desenului, muzicii și desfășurării lucrărilor practice. O atenție deosebită acord controlului muncii independente, efectuate în clasă, ca și cele efectuate acasă de elevi, folosînd în acest scop mai multe procedee.

Munca cu patru clase de elevi este foarte complexă și presupune dozarea cu strictețe a sarcinilor didactice pentru a nu supraîncărca elevii cu teme pentru acasă. La clasele mici am arătat elevilor cum să învețe pentru a asigura înțelegerea și asimilarea materialului nou predat. Am încercat să le cunosc individualitatea, în vederea orientării fiecăruia spre școala sau ocupația pentru care este mai apt. Acest lucru l-am realizat în orele de după amiază, prin meditații și consultații, prin vizite la domiciliul elevilor, prin discuții cu părinții. Cu ajutorul familiei și al organizației de pionieri aleg cele mai potrivite mijloace de prevenire a insuccesului școlar și de lichidare a repetenției.

Inv. DIMITRIE ȘIRBU
Școala generală Rugi, com. Păltiniș,
județul Caraș-Severin

Școala și familia

Congresul al XI-lea al Partidului a determinat în școala noastră o intensificare a activității de educare politico-morală a elevilor, desfășurată în vederea formării unor oameni noi, cu o înaltă conștiință socialistă și cu o ținută morală corespunzătoare. Considerînd că este insuficient să ne rezumăm numai la activitatea desfășurată în cadrul orelor, am acordat o atenție sporită lucrării cu familiile elevilor, utilizînd permanent forme ca: lectoratele pedagogice, vizitele la domiciliul elevilor, vizitarea școlii de către părinți, comunicări scrise între profesori și părinți etc.

O experiență bună a obținut școala noastră în organizarea lectoratelor pedagogice pentru părinții elevilor, atît în acest an școlar, cît și în anii școlari anteriori. Astfel, pentru acest an școlar părinții au participat și vor participa la expuneri și dezbateri care îi ajută în asigurarea succesului școlar al copiilor, în creșterea și educarea lor. Printre acestea amintim „Sistemul actual de învățămînt din R.S. România și corelația sa cu dezvoltarea social-economică, politică și culturală a României socialiste”, „Căile și metodele folosite de familie și școală privind educarea tineretului școlar pentru muncă și de integrare socială a absolvenților”, „Comportamentul moral-politic și cetățenesc

al părinților față de copii în familie și societate”. Alte teme pe care le-am propus pentru dezbateri sînt: „Cum educăm elevii în spiritul principiilor, adevărului, eticii și echității socialiste”, „Sarcinile actuale ale școlii și familiei reieșite din Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R.”, „Responsabilitatea socială a familiei față de creșterea și educarea tineretului școlar”, „Care sînt sarcinile familiei în colaborarea cu școala privind organizarea vacanțelor școlare ale elevilor”, „Frecvența elevilor la cursuri — condiție esențială a succesului la învățătură”, „Metode și procedee folosite de către familie în scopul cunoașterii calităților individuale și de caracter ale elevilor în alegerea profesiei. Educarea acestor calități de către familie”.

Pentru organizarea acestor activități, am primit sprijinul organizațiilor U.T.C. și de pionieri din școală, care, pe detașamente, după dezbaterile fiecărei teme, prezintă spectacole artistice cu conținut educativ. Acest procedeu ne asigură un plus de succes în frecventarea de către părinți a lectoratelor pedagogice.

Inv. SABIN DANCIU
Școala generală
din comuna Vadul Moșilor,
județul Alba

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

Un model de organizare a învățării chimiei pentru elevii din anul I liceu

...și un număr și pe baza deținutului permanent, dar cu mai multă risipă de timp și cu mai puțină eficiență în predarea capitolelor următoare. Predându-se pe baza deținutului permanent, elevii învață să găsească mai ușor multiplii unui număr și rețin cu mai multă ușurință.

Consider că acest fel de predare facilitează în clasa a V-a înțelegerea divizibilității numerelor. Dacă elevii mai întâi înmulțirea unui număr oacăre, o pot găsi cu mai multă ușurință prin grupare.

Este bine ca împărțirea la un număr să se predea la început într-o oră care urmează după predarea înmulțirii numărului respectiv și mai târziu, când timpul și clasa permite, în aceeași oră. Discutând cu majoritatea colegilor din cadrul pedagogic pe care-l conduc, am constatat că predarea „Tablei înmulțirii și a împărțirii” pe baza deținutului permanent a dat mai bune rezultate decât predarea pe baza înmulțitului permanent.

În acest fel se pune de acord și predarea noastră cu modul de alcătuire al tablei înmulțirii scrisă pe coperta caietului de aritmetică al copilului pe baza deținutului permanent, evitându-se unele neajunsuri în memorarea conștientă a

Inv. FLOAREA DODOCIOIU
Școala generală din comuna Leu,
județul Dolj

„Revista de pedagogie”

Sumarul numărului 12, pe luna decembrie 1974, al „Revistei de pedagogie” cuprinde articole și studii privind rolul învățămîntului în transformarea revoluționară a societății, reconsiderarea metodologiei didactice în condițiile integrării organice a învățămîntului cu cercetarea științifică și cu producția, exigențele actuale ale pregătirii personalului didactic, mutațiile calitative în realizarea educației tehnologice a elevilor din învățămîntul general, idealul educativ în lumina Programului P.C.R.

Ion Gh. Stanciu, Ioan Cerghit, Emil Păun, Steliana Năstăsescu Cruceru, Didina Bărbulescu, Gheorghe Bunescu, Georgeta Munteanu, Smaranda Leluești și alții semnează la rubricile revistei: „Dezvoltarea școlii și cercetării pedagogice în lumina celui de-al XI-lea Congres al P.C.R.”, „Perfecționarea tehnologiei didactice”, „Învățămîntul în clasele I-IV” și „Învățămîntul și pedagogia în alte țări”.

„Forum”

Numărul pe noiembrie 1974 al revistei „Forum” se deschide printr-un succint editorial, care detașează sarcinile izvorite pentru învățămîntul superior din documentele programatice aprobate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, eveniment istoric în viața poporului român. Nuferind printre colaboratorii săi pe Mihail Florescu, ministrul industriei chimice, Alexandru Graur, Bogdan Stugren, Virgil Dragomir, Ion Drăgan, Mihail Iancu, Ioan Popovici, Alexandru Boboc, Dan Mihoc și alții, studiile și articolele revistei sînt grupate în rubricile: „Învățămînt, producție, cercetare”, „Universitaria”, „Tribuna universitară”, „Științe sociale”, „Educație permanentă”. Alte rubrici completează sumarul acestui număr al revistei.

„Învățămîntul liceal și tehnic profesional”

Revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional” nr. 9, din decembrie 1974, consacră o rubrică Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român, publicind din Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale partidului prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, editorialul „Carta fundamentală ideologică teoretică și politică a partidului” și articolul „Perspective luminoase pentru sistemul național de pregătire și perfecționare a cadrelor”.

La rubricile: „Școala - unitate de producție”, „În dezbateri - perfecționarea învățămîntului economic”, „În dezbateri - perfecționarea învățămîntului agricol”, „Opinii - Puncte de vedere”, „Probleme”, „De peste hotare” semnează V. Stănescu, El. Breazu, Gh. Enăchescu, Gh. Popescu, N. Căbeș, Val. Neșțian, O. Roșianu, M. Chiriac, C. C. Florea și T. Fotiade.

Ridicarea eficienței învățămîntului liceal presupune un sistem de metode active și tradiționale care să optimizeze însușirea cunoștințelor actuale de chimie.

În cele ce urmează, vom da exemplul unui plan de lecție pentru anul I de liceu prin care se poate realiza o strînsă legătură între teorie și practică - în condițiile laboratorului de chimie - care să contribuie la învățarea activă a unor noțiuni de bază din chimie.

Legătura ionică

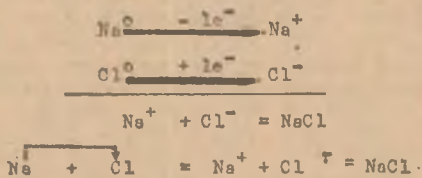
Metode și procedee: demonstrația, conversația euristică, observația, experiența frontale, problematizarea, modelarea, descoperirea inductivă. Material necesar: pe mesele elevilor înzestrate cu sursă de încălzire și instalație de apă se distribuie, înainte de oră, borcănase cu oxizi, baze și săruri, magneziu, clește metalic, lampă electrolitică, spatulă, chibrituri, modele de cristale din ace și bile, eprubete. Pe masa profesorului: clorur de potasiu, acid clorhidric, sodiu metalic, eprubetă cu gura largă, linguriță de ars, sursă de încălzire, chibrituri, proiector cu disc și planșă cu schema oxidării magneziului, cretă colorată.

1. Conținutul și metoda desfășurării lecției

Pregătirea lecției noi se realizează prin conversație euristică. Se fac următoarele precizări: definiția electropozitivității caracteristice metalelor; formarea de ioni pozitivi; definiția electronegativității, caracteristice metalelor; formarea ionilor negativi; cauza cedării sau acceptării de electroni; numele electronilor de pe ultimul nivel energetic - electroni de valență; definiția valenței (capacitatea de combinare a atomilor). În urma acestor discuții, elevii ajutați de profesor, dau definiția legăturii chimice: „interacțiunea dintre atomii elementelor, prin intermediul electronilor de valență, care conduce la formarea substanțelor chimice”.

Trecerea la lecția nouă se face pe neobservate, prin imbinarea metodelor active cu cele tradiționale, cu condiția ca ultimele să fie optimizate. Se arată elevilor sodiul metalic și clorul gazos, preparat într-o eprubetă din clorur de potasiu și acid clorhidric (eprubeta se păstrează acoperită cu o bucată de sticlă). Elevii observă proprietățile celor două substanțe. Se efectuează experiența demonstrativă de obținere a clorurii de sodiu, constatîndu-se diferența dintre proprietățile acestei substanțe și a elementelor componente - sodiu și clor.

Se pune problema: cum s-au unit cele două substanțe elementare? Ce schimbări s-au produs în structura lor? Elevii reprezintă individual, pe caiete, structura celor doi atomi, stabilind locul în sistemul periodic și deduc că pentru a avea stabilitate, natriul trebuie să cedeze un electron, iar clorul să accepte un electron. Fiind împreună, se produce un transfer de electroni de la sodiu la clor. Pentru înțelegerea conștientă a acestui fenomen se reprezintă schematic formarea clorurii de sodiu prin mai multe procedee, folosind cretă colorată pentru electronii care se transformă.

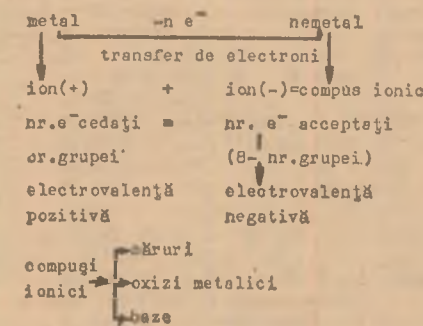

Elevii remarcă formarea clorurii de sodiu prin unirea ionilor de semn contrar, de aceea o denumesc legătură ionică (Se scrie titlul pe tablă).

Al doilea exemplu de legătură ionică - oxidarea magneziului - este demonstrat în întregime de către elevi,

prin activitate independentă. Elevii observă proprietățile fizice ale magneziului, îl aprind și constată proprietățile substanței noi formate, oxidul de magneziu. Profesorul urmărește activitatea elevilor și-i dirijează să reprezinte grafic procesul, după modelul precedent. Pentru a verifica dacă au lucrat corect, se poate folosi proiectorul cu disc, care redă foarte sugestiv transferul de electroni de la magneziu la oxigen.

Elevii lucrează apoi independent și schema formării oxidului de natriu. După studierea acestor exemple de legătură ionică, elevii trag câteva concluzii, care se scriu pe tablă sub formă de schemă.

Proprietățile fizice ale acestor compuși sînt deduse prin observarea substanțelor de pe masă, prin mici experiențe efectuate frontal de elevi și prin conversație euristică, completîndu-se într-un tabel.

PROPRIETĂȚI FIZICE ALE COMPUȘILOR IONICI

1. Stare de agregare	solidă
2. Cristalizare	cristale ionice
3. Temperatura de topire	ridicată (forțe puternice electrostatice)
4. Solubilitate în apă	sînt solubile
5. Conductibilitate electrică	sînt electrolizi

Se dă temă pentru acasă reprezentarea grafică a legăturii ionice dintre diferite elemente: potasiu cu sulf, magneziu cu clor ș.a.

2. Observații asupra desfășurării lecției

Pornind de la experiența demonstrativă, elevii sînt obișnuiți să cerceteze fenomenele din jur; ei înțeleg că formulele chimice nu trebuie învățate me-

canic, ci trebuie explicate. Se pot alege și alte experiențe simple, în funcție de materialul existent în laborator.

Prin activitatea independentă, elevii au fost conduși să-și însușească algoritmul formării legăturii ionice. În acest fel, au reușit să învețe lecția în clasă. Conexiunea inversă se poate realiza prin diverse procedee - cu ajutorul proiectorului cu disc, retroproiectorului epidiascopului etc. Se pot folosi și procedee mai simple. De exemplu, se pot scrie înainte de oră schemele pe o tablă (dacă sînt două table) care se acoperă cu o pinză; tabla se descoperă, pentru confruntare, după ce elevii au lucrat individual. Sau, se pot confecționa una-două planșe, care se folosesc în același scop.

Exemplele vor fi alese pornind de la simplu la complex. Astfel, la primul exemplu se transferă un electron, la al doilea se cedează și se acceptă doi electroni. Exemplul trei prezintă o situație problematică nouă (se cedează un electron și se acceptă doi), care pune în dificultate pe mulți elevi, determinîndu-i să constate ce număr de atomi participă la legătura chimică și ce sarcină au ionii respectivi. Mulți elevi au tendința de a confunda numărul ionilor cu sarcina lor. De aceea considerăm foarte utilă, în prima lecție despre legătura ionică, reprezentarea schematică a structurii atomilor și scrierea sarcinilor atomilor și ionilor după ce se face suma dintre sarcinile protonilor și electronilor.

Concluziile trase la sfîrșitul lecției, sub formă de schemă, ajută la înțelegere și memorare și vor fi folosite la aplicațiile din lecțiile următoare.

Explicarea cristalelor ionice se realizează prin cercetarea modelelor de cristale din ace și bile. Dacă școala nu dispune de aceste truse, elevii pot observa aranjarea ionilor de natriu și clor la colțul unor cuburi desenate. Astfel, vor constata că un ion de natriu e înconjurat de 6 ioni de clor și invers, deci formula corectă ar fi Na₆Cl₆, dar, pentru simplificare, se scrie NaCl. În acest mod, vor înțelege de ce nu este corect să denumim „moleculă de sare”, ci compusul ionic NaCl.

Prin acest mod de predare-învățare, elevii sînt obișnuiți să participe la propria lor formare; li se dezvoltă curiozitatea, dorința de a explica fenomenele din jur, de a remarcă permanent legătura dintre structură și proprietăți, își formează deprinderi de a lucra în laborator, observînd că pot învăța chimia numai înțelegînd cum se produc fenomenele.

Prof. ANTONINA IRIMIA
Liceul „Petru Rareș” din Piatra Neamț

Centenarul Liceului „Mihai Viteazul” din Ploiești

În ziua de 22 decembrie a.c. Liceul „Mihai Viteazul” din Ploiești sărbătorește 100 de ani de rodnică activitate. Sărbătoarea va prilejui cadrelor didactice și elevilor, părinților și tuturor celor care au predat sau au învățat în acest liceu de-a lungul anilor, momente de legitîmă mîndrie.

În cinstea acestui eveniment sînt pregătite numeroase manifestări la care și-au adus deopotriva contribuția elevii și profesorii. Între acestea semnalăm: Sesiunea omagială de referate și comunicări organizată pe șapte secții; „Cupa centenarului”, „Săptămîna porților deschise” (vizitarea liceului de către foștii elevi); „Excursia centenarului”; apariția numărului omagial al revistei „Ritmuri noi”. Pregătiri intense se fac acum pentru spectacolul omagial „La mulți ani, școala mea, la mulți ani!” care va cuprinde un program bogat închinat zilei de 30 Decembrie, precum și liceului.

Reamintînd că de Ziua Învățătorului din acest an Liceul „Mihai Viteazul” i-a fost atribuit Ordinul Muncii clasa I, colectivul redacției „Tribuna școlii” felicită colectivul didactic, elevii și părinții pentru succesele dobîndite, urîndu-le putere de muncă pentru traducerea în viață a sarcinilor de mare răspundere pe care le trasează Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român.

Studii de metodică a limbii și literaturii române

Editura didactică și pedagogică, București, 1974

În ultima vreme se manifestă o îmbucurătoare preocupare de înnoire a predării limbii și literaturii române, în cadrul larg al preocupărilor de modernizare a învățămîntului. În rîndul acestora se înscrie, cu contribuții meritorii și volumul „Studii de metodică a limbii și literaturii române”, elaborat de un colectiv de profesori din învățămîntul superior și coordonat de Alexandru Bojin. Ideea de bază, ce se desprinde din majoritatea studiilor, constă în înțelegerea obiectului limbii și literatură română ca o disciplină spirituală, cu mari resurse formative în efortul de realizare a personalității multilaterale a omului României de azi și de mîine.

Deosebit de semnificativă este precizarea din „cuvîntul înainte”: „modalitatea de tratare a problemelor în acest volum promovează ideea libertății de acțiune a profesorului în selectarea celor mai indicate metode pentru utilizarea lor creatoare în activitatea la catedră”.

MAGDALENA VASILESCU

CARTEA PEDAGOGICĂ ÎN 1975

Editura didactică și pedagogică a inclus în planul pe anul 1975 un număr de 120 titluri cu caracter pedagogic și metodic.

Alăturat prezentăm o listă cu unele dintre aceste lucrări. În scopul cunoașterii integrale a acestora, membrii corpului didactic pot solicita librăriilor planul editorial pe anul 1975 al editurii noastre.

Pentru a asigura apariția lucrărilor noastre, într-un tiraj care să satisfacă cerințele variate ale școlii, rugăm membrii corpului didactic să se adreseze librăriilor indicând titlurile pe care ar dori să le procure în cursul anului viitor.

LUCRĂRI DE PEDAGOGIE

Găvelea Alexandru, Instruirea prin descoperirea adevărului de către elevi; Căliman Tiberiu, Învățământ. Intelligență. Problematizare; Șerban Gheorghe, Învățătorul și copiii; Teodosiu Dumitru, Școlare.

PROBLEME EDUCATIVE

Bagdazar Ecaterina, Dezvoltarea afectivității feminine.

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

I.S.P. coord. Peteanu M., Monografiile profesionale pentru absolvenții de licee, vol. 19; I.S.P. coord. Peteanu M., Monografiile profesionale pentru absolvenții de licee, vol. 20; I.S.P. coord. Peteanu M., Monografiile profesionale pentru absolvenții de licee, vol. 21; Ghivirigă M., Tendințe contemporane ale orientării școlare și profesionale.

ISTORIA PEDAGOGIEI. PEDAGOGIE COMPARATĂ

Stoian Stanciu, Pedagogia română modernă și contemporană, Popescu-Teiușan Ilie, Pedagogii și oameni de școală din România. Mic dicționar.

LUCRĂRI DE POPULARIZARE (PENTRU PĂRINȚI ȘI ELEVI)

Dumitriu Cornelia, Le dati copiilor totul. Le cereți destul?

SERIA „LUCRĂRI FUNDAMENTALE”

Binet A., Idei moderne asupra copilului (limba franceză).

SERIA „PEDAGOGIA SECOLULUI XX”

Walon H., Evoluția psihologică a copilului (limba franceză); Clement B. ș.a., Pentru o critică marxistă a teoriei psihanalitice (limba franceză); Galperin P.I., Studii de psihologia învățării (limba rusă); Gagné Robert, Condițiile învățării (limba engleză — S.U.A.).

IN AFARA SERIILOR

Ferry Gilles, Practica muncii în grupuri (limba franceză); Furlan Ivan,

Predarea modernă și învățarea intensivă (limba sârbă); Gostini G., Învățarea euristica prin unități didactice (limba italiană); Landsheere Gilbert, Evaluare continuă și examene (limba franceză — Belgia); Mac Kenzie N. și colectiv, Arta de a preda și arta de a învăța. Introducere în metodele noi utilizate în învățământul superior (limba franceză — UNESCO); Urbánczyk P., Didactica adulților (limba polonă).

LUCRĂRI CU CARACTER METODIC

Jocuri didactice pentru clasa I (colectiv); Ledan Ana, Îndrumător metodic pentru studierea limbii române în grădinițele cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare; Stugreu L., Killyen N., Manualul profesorului de ecologie; Coteș P., Metode și tehnici moderne în predarea geografiei; Ivășcanu Aurel și Ana Ionescu-Motora, Manual pentru predarea muzicii la cl. I—IV pentru învățători; Peterfy Emilia, Îndrumător practic pentru predarea gramaticii — lb. maghiară; Culegere de versuri, cantece și jocuri pentru grădinițe — lb. germană (colectiv); Ludvicov L., Popescu M., Îndrumări metodice pentru predarea limbii ruse la cl. II—VIII; Gălățeanu G., Îndrumări metodice pentru predarea limbii engleze la cl. II—VIII; Gherman H., Răuș S., Îndrumări metodice privind predarea limbii italiene la cl. II—VIII; Saraș Marcel, Sfichi Elena, Îndrumător metodic pentru predarea limbii franceze la cl. II—VIII; Ștefănescu L., Ghinescu A., Îndrumări metodice pentru predarea limbii germane la cl. II—VIII; Culegere de povestiri, poezii, scenete, ghicitori etc., pentru cunoașterea mediului înconjurător și dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii (colectiv); Îndrumări metodice privind desfășurarea activităților de cunoaștere a mediului înconjurător în grădinița de copii (colectiv); Îndrumări metodice privind desfășurarea activităților de dezvoltarea vorbirii copiilor preșcolari (colectiv); Îndrumări metodice privind desfășurarea activităților matematice în grădinița de copii (colectiv).

Trimestrul al II-lea

(Urmare din pag. 1)

Vom acorda, de asemenea, o atenție sporită pregătirii temeinice a elevilor care ne vor reprezenta anul acesta la tradiționalele concursuri școlare. Angajamentul nostru, al tuturor — cadre didactice și elevi, în principal — este de a obține rezultate superioare celor din anul școlar trecut, când reprezentanții liceului nostru au obținut 18 din totalul celor 20 de premii și mențiuni cîștigate de elevii liceelor de cultură generală din județul Dolj, la aceste dificile și prestigioase „olimpiade” (într-un clasament neoficial, liceul nostru a ocupat locul II pe țară).

Vom milita — cu și mai multă hotărâre — pentru evitarea (și înlăturarea) fenomenului de suprîncercare a elevilor. Cum? Repartizînd mai echitabil sarcinile școlare și extrașcolare, antrenînd elevii în organizarea și desfășurarea unor acțiuni utile, de calitate, eficiente. Nu cantitatea, ci calitatea — valoarea instructiv-educativă, eficiența acțiunilor inițiate — cu și pentru elevi, în cadrul școlii sau în afara ei — vor trece, în viitor, pe primul plan al preocupărilor noastre (profesori, diriginți, organizații de copii și tineret).

Acestea sînt — prezentate în grabă — doar cîteva din principalele obiective ale activității noastre din trimestrul al II-lea.

Sînt, desigur, și altele. Din rîndul lor nu pot lipsi: preocuparea pentru educația cultural-artistică și sportiv-turistică a elevilor; participarea acestora la viața societăților științifice „Ion Maiorescu”, „George Țițeica” și „Nicolae Titulescu”, la editarea revistelor „Licăriri” și „Picături de rouă” și — în primăvară, mai ales — la o serie de acțiuni cu caracter social-util și edilitar-gospodăresc; prezența cadrelor di-

dactice la activitatea științifică desfășurată de filialele societăților științifice și de Casa corpului didactic, la acțiunea de răspîndire a cunoștințelor științifice în masa largă de oameni ai muncii.

Toate aceste obiective — puse sub semnul calității — vor fi duse, cu siguranță, la îndeplinire. Uniți într-un puternic front comun, elevii și profesorii liceului nostru — liceu cu vechime și tradiție, care se pregătește să aniverseze, în curînd, 15 decenii de activitate — vor ști — ajutați fiind de organizațiile de tineret, de părinți și îndrumați de organizația de partid — să răspundă prin fapte grețuri cu adevărat părintești ce le-o poartă Partidul și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Biblioteca centrală pedagogică la al 25-lea an de existență

(Urmare din pag. 1)

și apariția unor volume referative (colecția „Modernizarea învățămîntului”) pentru cadrele didactice; cursuri și stagii de perfecționare, instrucțiuni, imprumuturi de publicații, copii pe microfilme, înregistrări de benzi, vizite de lucru, pentru bibliotecile caselor corpului didactic; studii de perspectivă pentru bibliotecile școlare.

Pe plan statistic această activitate se traduce prin existența unei colecții de 265 000 volume, la care au acces în prezent 83 067 cititori și 5 810 școli abonate la imprumut, prin întocmirea a 768 bibliografii tematice făcute la zi, prin întreținerea de relații fructuoase cu 433 parteneri de schimb din 35 de țări și 17 insti-

Recomandare pentru pregătirea individuală în vederea dezbaterilor

în învățămîntul ideologic, seminarul din luna ianuarie 1975

Dezvoltarea democrației socialiste în perspectiva documentelor programatice ale Congresului al XI-lea al P. C. R. pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în România

În vederea pregătirii temei „Dezvoltarea democrației socialiste” propunem colegilor noștri cîteva repere de studiu, organizate sub forma unui punctaj orientativ, spre a lăsa, prin aceasta, larg deschisă inițiativa în ordonarea ideilor la dezbaterile ce va avea loc pe această temă.

1. **Democrația socialistă.** Definiție (deosebiri între democrația socialistă și democrația burgheză; principii și trăsături, elementele care asigură caracterul autentic al democrației socialiste și caracterul atotcuprinzător al acesteia; participarea largă — sub conducerea partidului — a tuturor oamenilor muncii, a întregului popor, la înfăptuirea politicii partidului, a hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., de dezvoltare a societății socialiste).

2. **Democrația socialistă este un proces în continuă dezvoltare și perfecționare sub toate laturile sale.**

Dezvoltarea democrației de partid. Participarea tuturor comunistilor la conducerea vieții de partid. Promovarea cadrelor de conducere și a activiștilor din rîndul celor mai buni comunisti, cu o înaltă pregătire politică și de specialitate, după capacitățile fiecăruia, imbinînd armonios experiența cu elanul tineresc, cu combativitatea revoluționară.

Dezvoltarea democrației socialiste și ridicarea continuă a gradului de pregătire și competență ale oamenilor muncii; lărgirea orizontului de cunoștințe și nivelului ideologic și politic al maselor; dezbaterile problemelor vieții social-economice în conferințele cu caracter național și local, în consfățuirile pe ramuri de activitate, în adunări ale oamenilor muncii din întreprinderi și instituții ș.a. Creșterea răspunderii sociale și politice a fiecărui comunist a fiecărui cetățean.

3. **Asigurarea cadrului organizatoric și a condițiilor materiale propice dezvoltării democrației socialiste.**

Întărirea rolului conducător al P.C.R. în conducerea întregii noastre națiuni pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului. Creșterea rolului conducător al partidului prin capacitatea sa de a asigura dezvoltarea intensă și proporțională a tuturor compartimentelor societății. Îndeplinirea rolului politic al partidului nu se poate realiza prin metode administrative, ci printr-o intensă activitate politică, organizatorică și de educație, prin unirea maselor largi ale oamenilor muncii, a întregului popor. Creșterea continuă a numărului membrilor de partid cu forțe noi, cei mai înalți muncitori, tărani, intelectuali, oameni ai muncii din toate sectoarele, fără deosebire de naționalitate; primirea în partid a unui număr tot mai mare de femei și de tineri. Lărgirea și intensificarea muncii activului de partid. Întărirea spiritului de răspundere și participarea activă a cadrelor, a tuturor comunistilor la înfăptuirea hotărîrilor organelor centrale și ale organelor proprii. Principiul muncii colective trebuie să călăuzească permanent activitatea tuturor organelor de partid. Dezvoltarea spiritului critic și autocritic, mijloc de stimulare a calității muncii în toate sectoarele de activitate și la toate nivelele.

Organele supreme ale puterii de stat. Marea Adunare Națională. Structură, organizare, atribuții. Alegeri democratice.

Consiliul de Stat — organ suprem al puterii de stat cu activitate permanentă. Organisme social-economice care asigură dezvoltarea democrației socialiste. Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României.

Sindicatete. Creșterea rolului sindicatelor în unirea eforturilor maselor populare, în organizarea participării lor active — în calitate de proprietari și producători — a buna gospodărire a unităților de muncă la activitatea de îndeplinire a planurilor.

Rolul femeii în viața socială, în dezvoltarea multilaterală a societății. Afirmarea femeilor în toate domeniile de activitate ale societății. Participarea activă și eficientă a femeilor la activitatea organizațiilor și organismelor economico-sociale și de stat, la conducerea întregii vieți economico-sociale și politice. Consiliile și comisiile de femei.

Participarea activă a tinerei generații — viitorul țării — la înfăptuirea Programului făturii societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism; creșterea și educarea tinereții în spiritul concepției înaintate a partidului despre lume și viață. Rolul Uniunii Tineretului Comunist — organizație revoluționară a tinerei generații — în educarea multilaterală a tineretului pentru realizarea Programului partidului.

Alle organizații obștești. Uniunile cooperatiste, Uniunile de creație, Asociațiile științifice și profesionale. Desfășurarea unei largi munci politice și organizatorice de către aceste organizații obștești în rîndul maselor largi populare, în concordanță cu programul partidului și preocuparea lor pentru problemele referitoare la condițiile de viață, de muncă, de învățură ale întregului popor.

Frontul Unității Socialiste, organism politic larg, revoluționar, democratic, reprezentativ pentru coeziunea noastră socialistă. Asigurarea unei colaborări organizate, sub conducerea partidului, a tuturor organizațiilor de masă și obștești, în scopul îndeplinirii activității economice, politico-educative, de formare a conștiinței socialiste, în direcțiile stabilite de Programul partidului. Participarea sub diferite forme, a întregului popor, la viața politică și economică a țării, la conducerea diferitelor sectoare de activitate. Frontul Unității Socialiste constituie cadrul organizatoric corespunzător pentru unirea tuturor forțelor națiunii noastre, pentru participarea organizată a tuturor cetățenilor la făturarea conștiință a propriului lor viitor viitorul comunist.

VALERIA BACIU

Recomandări bibliografice

*** Programul Partidului Comunist Român de făturire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Proiect, partea a VI-a: „Dezvoltarea democrației socialiste”. Editura politică, 1974, p. 106—115.

*** Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea al partidului, paragraful: „Preocuparea continuă a partidului pentru perfecționarea relațiilor de producție, dezvoltarea democrației socialiste, întărirea continuă a ornduirii sociale și a statului socialist”. Editura politică, 1974, p. 22—30.

*** Rezoluția Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român, în „Știința” nr. 10 142, din 3 decembrie 1974.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, Editura politică, 1974, p. 73—81.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport prezentat la Conferința Națională a P.C.R. 19 iunie 1972, paragraful: „Dezvoltarea și aprofundarea democrației socialiste, intensificarea participării maselor la conducerea societății”, în lucrarea „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, vol. 7, Editura politică, 1973, p. 319—326.

În legătură cu această temă mai pot fi consultate:

„Formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a poporului”, în „Știința” nr. 10 016 din 3 noiembrie 1974, „Perfecționarea conducerii sociale și adîncirea democrației socialiste”, de Ioan Ceterchi, în „Era socialistă” nr. 18/1973, p. 23—26, „Procesul adîncirii și perfecționării democrației socialiste” de Ion Florea, în „Era socialistă”, nr. 15 1974, p. 20—23 și consultația pe această temă din „Munca de partid” nr. 16, din 15 decembrie 1974.

ELEMENTE NOI ÎN SISTEMUL DE PERFECȚIONARE

La întrebările redacției :

- 1. Care sînt modificările aduse sistemului de perfecționare a cadrelor didactice ?
- 2. Cum se acordă gradul I în 1975 ?
- 3. În ce condiții participă la perfecționare cadrele didactice suplinitoare care predau specialitatea secundară ?

Răspunde prof. univ. dr. CONSTANTIN DRĂGULESCU, secretarul științific al Consiliului profesoral al Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic

1 În conținutul programelor tuturor specialităților vor fi introduse și reformulate unele probleme, în lumina Documentelor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român. La științe sociale noile programe sînt axate pe Documentele Congresului al XI-lea : Raportul, Programul, Tezele, Directivele și Rezoluția.

În perioada imediat următoare, institutul are prevăzut să elaboreze programe noi pentru studiul individual al cadrelor didactice, în special, pentru activitatea de perfecționare. Aceste programe sînt orientate și mai mult pe problemele concrete ale activității profesionale, eliminându-se elementele care nu vin în sprijinul imediat al muncii profesorului cu elevii. În acest sens, programele de perfecționare vor fi orientate și mai mult după conținutul programelor școlare în vigoare.

Elemente noi sînt aplicate în practică în cadrul cursurilor care se desfășoară în momentul de față la toate specialitățile cu profesori din București și din unele județe apropiate : Prahova, Pitești și Buzău. De asemenea, în programul cursurilor de perfecționare a directorilor de școli au fost cuprinse problemele principale teoretice și practice ale muncii de îndrumare pe linia indicațiilor cuprinse în documentele de partid cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului și a contribuției acestuia la pregătirea forței de muncă, la formarea multilaterală a omului nou, constructor al comunismului.

Intr-o concepție nouă a fost elaborat și programul pentru cursul cu inspectorii generali ai inspectoratelor școlare județene care se va desfășura la începutul anului 1975.

2 Acțiunea de acordare a gradului I se desfășoară pe o perioadă mai lungă de doi ani, necesară în primul rînd elaborării lucrării metodico-științifice, care — în felul acesta — va fi mai bine îndrumată de cadrele institutului, în calitatea lor de conducători de lucrări. Munca de elaborare va dobîndi un caracter mai pronunțat de cercetare științifică, care va permite și o valorificare corespunzătoare pe linia perfecționării metodologiei fiecărui obiect de învățămînt.

O altă latură a schimbării este aceea că se acordă o mai mare importanță activității de cercetare a muncii profesorului la catedră, astfel că prima probă este inspecția specială de al cărei rezultat depinde angajarea candidatului în cea de a doua probă, care este elaborarea lucrării metodico-științifice. Acțiunea se termină cu un colocviu, care cuprinde : susținerea lucrării și verificarea cunoștințelor candidatului privind problemele construcției socialismului, ținut în fața unei comisii speciale. Inspecția, ca primă probă, se efectuează în prima etapă a primului an, începînd din cel de al doilea trimestru al anului școlar, de către o comisie formată din cadre didactice universitare, cu experiență în munca didactică, de la I.C.P.P.D. sau din învățămîntul superior. Comisia va fi însoțită de către inspectorul școlar de specialitate, sau un profesor metodist cu gradul I, numit în această funcție de

către Ministerul Educației și Învățămîntului, la propunerea Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic. În cadrul inspecției, candidații la gradul I care trec cu succes această probă vor fi antrenați de către comisie la o discuție în vederea alegerii temei pentru lucrarea metodico-științifică. De aceea, încă în această perioadă, cadrele institutului procedează la revizuirea tematicii pentru ca aceasta să fie cât mai apropiată de necesitățile perfecționării și dezvoltării învățămîntului nostru. În principal, tematica se va orienta pe problemele metodice ale predării obiectului de învățămînt respectiv.

Pentru cadrele didactice care, la înscrierea pentru gradul I, au depus și lucrările metodico-științifice, pentru a căror elaborare au primit îndrumare din partea cadrelor de specialitate ale I.C.P.P.D., acțiunea pentru acordarea gradului I se va desfășura conform vechilor reglementări (probele se vor desfășura în ordine : recenzarea lucrărilor metodico-științifice pînă la 15 ianuarie 1975 ; efectuarea inspecțiilor speciale pînă la 1 iunie 1975 ; examenul de susținere a lucrării și verificarea cunoștințelor de probleme ale construcției socialiste — 1—4 iulie 1975).

Gradul I se mai poate acorda pe baza obținerii doctoratului în specialitate.

3 Cadrele didactice suplinitoare care predau specialitatea secundară se pot înscrie pentru definitivare, fie la specialitatea principală, fie la cea secundară, în condițiile categoriei I. De pildă, un profesor, absolvent al Facultății de filologie, cu specialitatea principală limba română și secundară, limba franceză, dacă predă în specialitatea secundară poate să o aleagă pe aceasta pentru examen, urmînd ca inspecția să se efectueze la această specialitate, iar examenul să se desfășoare după programa acestui obiect, ca specialitate principală.

Dacă funcționează la o altă categorie de școală (învățămînt preșcolar), examenul se va da la specialitatea pregătirii sale, urmînd ca inspecția specială să se efectueze la o școală stabilită de inspectoratul școlar.

VIOLETA APOSTOL

Un alt fel de elev — un alt fel de profesor

Interviu cu VASIL PETROVICI DAVIDOV, director al Institutului central de perfecționare a cadrelor didactice din U. R. S. S.

Red. : Care sînt, în prezent, problemele cele mai importante care preocupă colectivul institutului dv. ?

Vasili Petrovici Davidov : Trăim în secolul învățării, al exploziei cunoștințelor, al unui impetuos progres tehnico-științific. Pretutindeni pretențiile față de profesor sînt, ca urmare, mult mai mari. Comanda socială o cere. Pe de altă parte, imensul flux de informație, difuzat pe mult mai multe „canale” decât odinioară, l-a făcut alt fel și pe elev. Adică elevul este alt fel pregătit decît în urmă cu 20 de ani.

Red. : Dar elevul — demonstrează studiile de specialitate — este alt fel și, din punct de vedere psihic și chiar fiziologic...

V.P.D. : Da, din toate punctele de vedere. Deci și cel care îl educă trebuie să fie alt fel, în sensul de a avea o altă pregătire, de a trata cu școlarul în alt mod și, în general, de a aplica, în munca la catedră, o altă metodică. Preocuparea noastră de căpetenie este de a găsi acele forme raționale de lucru prin care putem îmbogăți și actualiza pregătirea de specialitate a celor ce slujesc școala — inspectorii, metodiști, directorii, învățătorii, profesorii —, de a-i ajuta să-și însușească metodele didactice cele mai potrivite cu structura psihofizică și nivelul de pregătire al elevului de azi, metodele cele mai eficiente — și acestea în cel mai scurt timp.

Red. : Pot să înțeleg că, în afară de munca propriu-zisă de perfecționare, dumneavoastră vă preocupați și de găsirea unor noi căi — mai moderne și cu un randament mai mare — de înfluențare a pregătirii oamenilor școlii ?

V.P.D. : Noi sintem continuu în căutarea unor astfel de căi pentru perfecționarea cadrelor didactice, pornind de la înseși cerințele față de pregătirea elevului. Ce cunoștințe sînt mai folositoare ? În ce cantitate ? În ce proporții ? Să dăm mai multă informație din domeniul științelor, al specialității ? Mai multă metodică ? Mai multe probleme de cultură generală ? Etc.

Dar dincolo de toate eforturile și preocupările noastre, sintem convinși că rezultatele cele mai bune în munca de perfecționare se pot obține numai cînd aceasta se imbină cu munca individuală, a beneficiarilor, bazată pe studiul aprofundat și sistematic. Dealtfel, este și imposibil să le dai — prin cursuri — totul. Mai rațional și mai eficient este ca ei să capete orientarea, ce anume trebuie să studieze, pe ce să pună accentul.

Red. : Realizarea pe care o apreciați cel mai mult în activitatea institutului dv. ?

V.P.D. : În primul rînd, excepționala pregătire profesională a personalului și, ca urmare, acuratețea științifică a cursurilor, nivelul lor foarte înalt. În institutul nostru țin lecții academicieni și specialiști dintre cei mai renumiți, au-

torii de manuale, de programe și metode, de studii și prospecte pentru aparatura didactică modernă etc.

Mai puțin ne mulțumește ceea ce am izbutit în organizarea, pe verticală, a muncii noastre. În speță, mă gîndesc la legătura dintre institutul nostru central și cele pe regiuni, cabinetele orășenești, casele corpului didactic și, în sfîrșit, școala — toate aceste verigi cu rol în perfecționare, trebuind să funcționeze într-o concordanță perfectă.

Red. : Probabil e foarte greu de realizat această concordanță : acțiunea „verigilor” despre care vorbești privește un personal didactic, ca număr, de ordinul milioanei.

V.P.D. : În adevăr, foarte greu. E o chestiune principală totuși.

Red. : Bănuiesc că, în vizita la instituțiile din țara noastră cu sarcini în perfecționarea corpului didactic, ați putut face un schimb de păreri și de experiență în toate domeniile care vă interesează...

V.P.D. : Da. În această privință sintem foarte mulțumiți și recunoscători pentru discuția cu tovarășul ministru Traian Pop, cu specialiștii de la Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic, de la Institutul de cercetări pedagogice, de la Biblioteca centrală pedagogică. Din convorbirile avute, mi-am dat seama că problema perfecționării cadrelor didactice, a perfecționării învățămîntului în general, constituie o preocupare foarte serioasă în România.

În multe probleme care ne frămîntă pe noi am găsit răspuns, la dumneavoastră, în țară. De exemplu, mi-a atras atenția practica pregătirii dinaintea cursanților, în sensul de a le da din vreme bibliografia de parcurs, pentru ca ei să vină la cursul de perfecționare cu materialul străbătut.

Apreciez de asemenea faptul că, în opera de perfecționare a oamenilor școlii, se folosesc ideile pedagogice valoroase din lumea întreagă, tot ce a dat mai bun gîndirea pedagogică, și că se studiază foarte profund pedagogia din țările socialiste (numeroase culegeri, lucrări de didactică și metodică din țările socialiste stau la dispoziția cadrelor din învățămînt).

Eu cred că, în perspectivă, ar fi foarte utilă o colaborare între noi pentru soluționarea problemelor care încă nu sînt bine puse la punct nici în sistemul nostru de perfecționare, nici în al dv. : elaborarea programelor de perfecționare, dozarea conținutului lor, urmărirea muncii duse în școală de către foștii cursanți, în sensul cunoașterii efectelor acțiunii de perfecționare organizată de institutele specializate și al declanșării unei munci sistematice de autoperfecționare a fiecărui inspector, metodist, director, învățător sau profesor.

STELA PREDESCU

Cursuri de pregătire pentru candidații la examenul de definitivare în învățămînt

În perioada vacanței de iarnă, Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic organizează cursuri de pregătire pentru candidații la examenul de definitivare în învățămînt, din sesiunea august 1975, astfel :

I.C.P.P.D. București — în perioada 22—30 decembrie 1974

Limba franceză : la București — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București și filialele din Craiova, Timișoara și Cluj-Napoca.

Limba rusă : la București — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București și filialele din Craiova, Brașov și Iași.

Limba germană : (ca limbă străină) : la București — toate județele din țară.

Limba engleză, limba latină, limba italiană și limba spaniolă : la București — toate județele din țară.

Limba română : la Brașov — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București.

Filozofie și economie politică : la București — toate județele din țară.

Pedagogie, psihologie și defectologie : la București — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București și filialele din Iași, Brașov și Craiova.

Biologie, fizică, chimie, geografie : la București — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București.

Muzică și desen : la București — toate județele din țară.

Educație fizică : la București — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București și filialele din Iași și Craiova.

Matematică : la Buzău — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București.

Istorie : la Ploiești — județele aparținînd de I.C.P.P.D. București și de filiala din Brașov.

Filiala Cluj-Napoca — în perioada 23 decembrie 1974 — 9 ianuarie 1975

Limba rusă : la Cluj-Napoca — județele aparținînd de filiala din Cluj-Napoca.

Pedagogie, psihologie și defectologie : la Cluj-Napoca — județele aparținînd filialelor din Cluj-Napoca și Timișoara.

Educație fizică : la Oradea — județele aparținînd de filiala din Cluj-Napoca.

Geografie : la Cluj-Napoca — județele aparținînd de filialele din Cluj-Napoca și Brașov.

Limba maghiară : la Cluj-Napoca — toate județele din țară.

Limba română, istorie, geografie, chimie, fizică, biologie și matematică : la Cluj-Napoca — județele aparținînd filialei Cluj-Napoca.

Filiala Iași — în perioada 24—29 decembrie 1974

Limba franceză : la Iași — județele aparținînd filialei Iași.

Limba română, istorie, geografie, fizică, chimie, biologie și matematică : la Iași — județele aparținînd filialei Iași.

Filiala Brașov — în perioada 22—30 decembrie 1974

Educație fizică : la Oradea — județele aparținînd filialei Brașov.

Limba română, biologie, fizică, chimie și matematică : la Brașov — județele aparținînd de filiala din Brașov.

Filiala Timișoara — în perioada 22—30 decembrie 1974

Limba germană : la Timișoara — toate județele din țară.

Educație fizică : la Oradea — județele aparținînd de filiala din Timișoara.

Limba rusă, limba română, istorie, fizică, chimie, geografie, biologie și matematică : la Timișoara — județele aparținînd de filiala din Timișoara.

Filiala Craiova — în perioada 23—30 decembrie 1974

Limba română, istorie, geografie, fizică, chimie, biologie și matematică : la Craiova — județele aparținînd de filiala din Craiova.

Reamintim cititorilor noștri că, în această perioadă, se reînnoiesc abonamentele pentru anul 1975 la revista „Tribuna școlii”.

Prețul unui abonament anual este de 12 lei, pe 6 luni, 6 lei, pe 3 luni, 3 lei.

Din presa pedagogică de peste hotare

Interes pentru școala românească

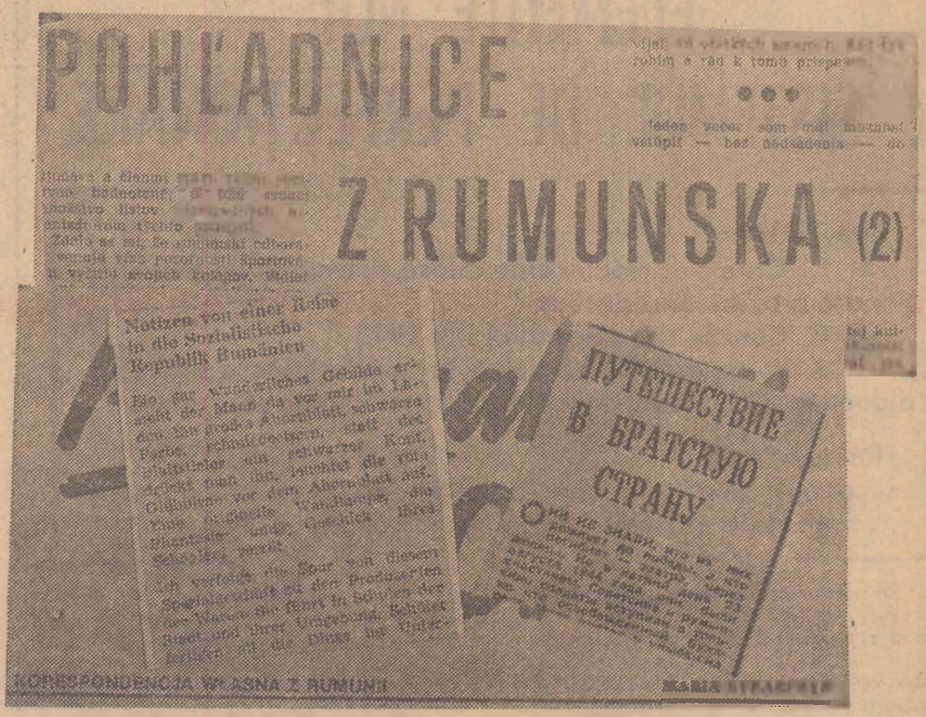
Atenția marcată cu care privirile de peste hotare se îndreaptă spre România își găsește expresia în numărul impresionant de oameni dornici să cunoască realitățile societății noastre în plin progres. Parte componentă a acestui progres și, într-un anumit fel, definitorie pentru acesta — școala românească, orientarea ei profund științifică și realistă, succesele ei certe, constituie unul dintre domeniile care atrag, în mod irezistibil, spre România, pașii a noi și noi specialiști, oameni de cultură, slujitori ai presei.

Bucuroasă să vină în întâmpinarea acestui interes, „Tribuna școlii” — care întreține relații de prietenie cu numeroase publicații de învățământ din lume și, în primul rând, cu cele din țările socialiste — a fost, anul acesta, gazda mai multor delegații de ziariști, veniți să ia contact cu școala din R.S. România. Răsfoind colecțiile publicațiilor de învățământ de peste hotare, găsim, nu o dată, inserate impresiile pline de elogii, de admirație și stimă față de efortul poporului român de a face din școală un bun al său — dintre cele mai de preț.

Pe Helga Knipping, reporter al revistei „Deutsche Lehrerzeitung” din R. D. Germană — căreia publicația noastră i-a înlesnit vizitarea mai multor instituții de educație a tineretului din Capitală și din județul Constanța — au impresionat-o cu deosebire preocupările pentru organizarea eficientă a activităților tehnico-productive. Referindu-se la cele văzute în Liceul „I. L. Caragiale” din București (director prof. Elena Cosma), Helga Knipping relevă valoarea social-utilă pe care colectivul didactic al acestei școli se străduiește să o imprime muncii de atelier: îmbogățirea și modernizarea bazei materiale a liceului și contribuția la realizarea sarcinilor de producție ale întreprinderilor colaboratoare.

Aceeași preocupare — cu rezonanțe adânc educative — o frapază și pe Maria Rybarczyk, redactor la „Głos Nauczycielski” din R. P. Polonă, care a vizitat mai multe școli din București și din județul Suceava. Plecând de la „drumul de profunde înnoiri” pe care îl străbate școala românească, în năzuința de a răspunde nevoilor de azi și de mâine ale economiei naționale — Maria Rybarczyk se oprește, în amplul său reportaj, la contribuția elevilor și a corpului didactic de la liceele real-umaniste „E. Hurmuzachi” din Rădăuți (director prof. Anton Romencu) și economic din Suceava (director Cornel Duceac) la amenajarea și dotarea modernă a cabinetelor, „experiența bogată a școlilor sucevene în domeniul autodotării”.

Ivan Bogdan, de la „Ucitelske noviny” din Bratislava, a dus în patrie, pe peliculă, zeci de imagini din vizita făcută în instituții de instrucție și educație din Capitală și județul Arad (Palatul pionierilor, Școala sportivă nr. 2, Baza sportivă și de agrement pentru tineret de la Lacul Tei din București,

Liceul cu limba de predare slovacă din Nădlac ș.a.). Interesându-se în special de modul cum se realizează educația comunistă și pregătirea sportivă a tineretului școlar, reporterul, în serialul de „Impresii din România” publicat în mai multe numere din „Ucitelske noviny”, elogiază efortul educatorilor de a crește un tineret viguros, cu înalte calități morale. „Școala sportivă nr. 2 (director prof. Ionel Mironescu) — spune autorul, spre exemplificare — pune la dispoziția elevilor tot ce este necesar pentru cultura lor fizică”, rezultatele ei „fiind ilustrate prin numeroase trofee pe care am avut prilejul să le admir: cupe, plachete, diplome, medalii”. La capătul unei vizite de zece zile, Maria Kirova, șefa secției educație de la „Ucitelsko delo” din R.P. Bulgaria, a avut numai cuvinte de laudă despre răspunderea cu care sînt privite sarcinile pregătirii tineretului la Liceul „Gh. Lazăr” din Sibiu (director prof. Petrișor Cristea), cultivarea talentelor autentice în Liceul de muzică și arte

plastice din Brașov (director prof. Ion Chirilă), despre devotamentul cu care se lucrează în Școala generală nr. 150 din Capitală (director prof. Carmen Miron), la Grădinița Fabricii de confecții și tricotate din București (director Elena Roman), despre competența specialiștilor cu care a stat de vorbă la Ministerul Educației și Învățămîntului, la Institutul de cercetări pedagogice, la Institutul de perfecționare a personalului didactic. „Școlile noi, grădinițele de copii, creșele, atelieretele tehnice și multe altele, toate vorbesc la modul superlativ despre grija continuă a puterii populare pentru educarea tinerei generații” — spune A. Bondar în „Ucitelskaia Gazeta” din U.R.S.S. (articolul „Călătorie în țara prietenă”), într-o formulare ce sintetizează — în locul nostru — notele constant pozitive descoperite în realitatea școlii românești de către oaspeții de peste hotare. S.P.

EXPERIMENTE

„Școala fără clase” — fișe și note de lectură —

Școala fără clase — experiment care cuprinde aproape două decenii de cercetare și activitate didactică — vizează cu precădere ciclurile primar și secundar ale învățămîntului general și constituie o încercare de profundă restructurare a concepției după care „e necesar ca elevul să se subordoneze sistemului școlar” (ca în școala divizată pe clase), propunind ca principiu nou „sistemul școlar să se subordoneze dezvoltării elevului”.

În legătură cu acest experiment transcriem în continuare câteva din fișele de traduceri și note de lectură din lucrări puse la dispoziție de Biblioteca centrală pedagogică din București, pe care, după fișele și notele selecționate, le menționăm separat.

Susținătorii școlii împărțite pe clase pornesc de la presupunerea că se poate stabili dinainte, cu mare precizie, cantitatea de cunoștințe care s-ar putea însuși în mai mulți ani de școlarizare: că această cantitate (de cunoștințe) ar putea fi împărțită în volume relativ egale, însușite pe trepte, din ce în ce mai complexe; că elevii de aceeași vîrstă ar putea să progreseze în același ritm de la o clasă la alta; ultima dintre aceste ipoteze este, de altfel, și aceea care în fața experienței a rezistat cel mai puțin.

Vîrsta copilului și clasa (ex.: a II-a, a III-a ș.a.) nici pe departe nu sînt cele mai potrivite criterii pentru a putea determina ceea ce poate și ceea ce trebuie să învețe un elev.

Cercetările efectuate au arătat că soluțiile repetenției sau ale trecerii a două clase într-un singur an școlar nu au rezolvat mare lucru. Repetenția nu remediază dificultățile la învățatură ale copilului cu un ritm mai lent de învățare: acesta va continua să aibă un ritm lent la învățatură, se va descuraja și va munci cu un randament din ce în ce mai slab. Pe de altă parte, a trece două clase într-un an înseamnă a trece, de asemenea, fără a studia, unele capitole întregi din programa claselor respective... Și, totuși, în școala împărțită pe clase, nu este deloc ușor să modifice ritmul de învățatură în funcție de disponibilitățile individuale ale elevilor.

S-ar putea întâmpla ca aplicarea unui tratament didactic unic la situații diferențiate să mărească inegalitatea de pregătire dintre elevi, în loc să o diminueze. Școala fără clase nu se poate întemeia

decît pe alte principii decît acelea care guvernează școala divizată pe clase.

Un prim grup de principii se referă la diferențele individuale dintre elevi: copiii de aceeași vîrstă nu dispun cu toții de aceleași resurse de studiu; unii învață mai lent, alții mai repede; unii înțeleg mai pătrunzător fenomenele pe care le studiază, alții de o manieră mai superficială; unii obțin rezultate mai bune la o materie, alții sînt mai dotați pentru o altă disciplină de învățămînt.

Un al doilea grup de principii abordează cunoașterea; aceasta, fiind o operă a părții din omul, se află în neîntreținută (și activă) dezvoltare, departe de a deveni fixă și imuabilă. Un al treilea grup privește procesul de învățare în intimitatea sa: acest proces este diferențiat pentru fiecare persoană; fiecare învață mai bine ceea ce îl interesează mai degrabă; iar acest interes decurge (mai ales) din experiența personală și nu numai din contextul în care profesorul prezintă noțiunile ce urmează să fie însușite de elevi.

În al patrulea grup sînt cuprinse unele aspecte care se referă la condiționarea psiho-socială a învățării: fiecare copil se dezvoltă (se deschide) mai ușor într-o atmosferă de încredere, în care are nevoie să se simtă încurajat, convins că încercările și eșecurile sale sînt temporare și reparabile (decît, iremediabile și pedepsite).

În fapt, școala fără clase răsfoare principiul după care elevul trebuie să se adapteze la sistemul școlar și se întemeiază pe principiul ca sistemul școlar să se adapteze la elevi.

Esențial într-o școală fără clase este de a stabili indicații de învățare tot pe atît de diferențiate pe cît de diferențiate și de numeroase sînt disponibilitățile de învățatură ale elevilor aflați într-unul și același grup.

Nu este îndeajuns să dispui pentru în-

treaga clasă de suficiente exemplare dintr-un anumit manual; cărțile trebuie redistribuite astfel, ca fiecare elev să poată găsi o aceeași carte (manual) dar în variante de grade de dificultate diferită.

Elevii aceleiași clase lucrează fie împreună, fie pe mici grupuri, fie, — uneori — chiar individual.

O transformare radicală a evaluării randamentului școlar: în loc de a te mărgini să constăți că un elev și-a însușit bine sau slab aceleși cunoștințe în raport cu alt elev, să poți afla că un elev:

1. și-a însușit bine un anumit volum de cunoștințe;
2. și-a însușit bine un volum de cunoștințe mai amplu ca un alt elev;
3. și-a însușit bine un volum de cunoștințe încă și mai mare ca un alt elev.

La sfîrșitul anului școlar nu se pune deloc chestiunea trecerii sau a netrecerii într-o clasă superioară, a succesului sau a eșecului școlar. Este de ajuns să se stabilească nivelul progresului fiecărui elev (această operație, dealfel, este destul de frecventă și poate chiar să devină permanentă), de a evalua „punctele forte” și „punctele slabe” ale pregătirii sale și de a-i recomanda ce anume să studieze în mod insistent în următorul an școlar.

Ne întrebăm dacă s-ar putea folosi experiența „grupelor de nivel”. Ceea ce este deosebit de important constă în comportamentul elevului în cadrul (și în interiorul) unei anumite discipline. „Grupele de nivel” corespund, așadar, disciplinelor nu în totalitatea lor; elevul care se află, de pildă, în grupa I de performanță la matematică poate fi în cea de-a 3-a grupă la limba modernă principală. Și, de asemenea, este necesar să se sprijine, chiar în cursul anului școlar, trecerea elevului dintr-o grupă de nivel (de performanță) într-o alta; osmoza continuă între grupe constituie regula sistemului; e periculos ca un elev să se „instalcze” într-o anumită grupă de nivel.

Spre a ajunge la suprimarea claselor, un excelent mijloc constă în organizarea muncii cadrelor didactice în „echipă de lucru”. Școala fără clase, în care profesorii lucrează în echipă, este în măsură să confere maximum de suplețe în organizarea muncii de învățatură a elevilor.

Pentru ca sistemul fără clase să poată prinde viață este necesar să existe cel puțin un nucleu de cadre didactice (și, dacă e posibil, chiar directorul școlii), care să se declare nemulțumit de școala pe clase și să fie deschis și receptiv spre inovare. Este, așadar, necesar un efort colectiv, în primul rînd al cadrelor didactice, dar și al părinților.

Pe de altă parte, școala fără clase nu se poate organiza decît dacă această acțiune cuprinde unitatea școlară în totalitatea ei; micile rețeturi pe ici, pe colo nu sînt îndeajuns. Unii dintre noi care aderăm la ideea școlii fără clase nu ne gîndim deloc să introducăm unele simple ameliorări practicii tradiționale, ci vrem să înlocuim această practică, printr-o alta; pentru că școala fără clase nu este o formă perfecționată a școlii împărțite pe clase, ci o școală nouă, cu totul diferită prin obiectivele învățării, conținutul învățămîntului, relația dintre elevi și profesor, normele de evaluare ș.a.

Se pot consulta (la Biblioteca centrală pedagogică):

1. Fruscone, Albert A. „An alternative to conventional classroom structure”, in „The Science Teacher”, 1, 1970, vol. 37, Washington, pag. 27—31.
2. Goodlad, John I. „L'ecole sans classes aux Etats-Unis”, in „Perspectives de l'éducation”, 1, 1969, UNESCO, Paris, pag. 32—37.
3. Hoover, Kenneth H. și Hoover, Eulene M. „A Plan for Grouping in the Secondary Classroom”, in „Education”, 1968, vol. 88, Indianapolis, pag. 208—214.
4. Legrande, Louis. „Les rapports multiples — élèves et l'individualisation de l'enseignement”, in „L'Organisation des premiers cycles secondaires et l'individualisation de l'enseignement” — col. Recherches pédagogiques, 41, 1970, Paris, pag. 100—104.
5. Quignard, Jacques. „La pédagogie différenciée”, in „Les amis de Sevres — Les groupes de niveau”, 2, 1972, Sevres, pag. 9—14; același autor, „L'enseignement par groupes de niveau”, in „L'Education”, 78, 1970, Paris, pag. 11—13.

COSTIN ȘTEFĂNESCU